महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

क्व्होलासोथार गाउँपालिका

लमजुङ

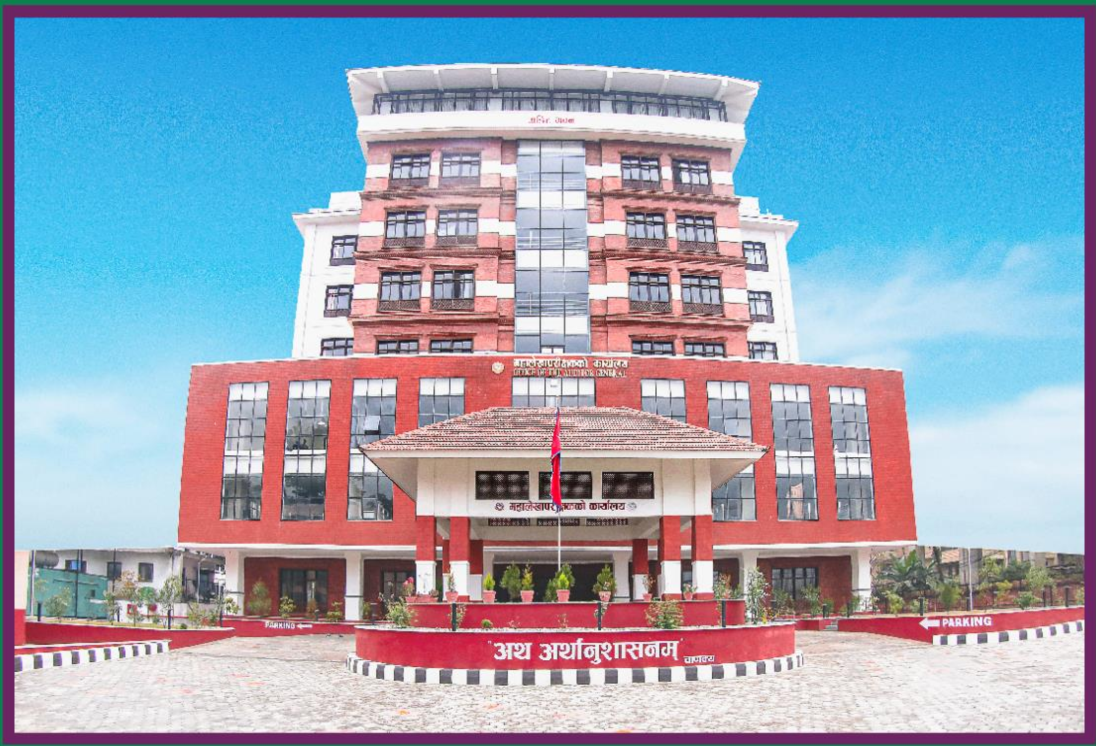

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

क्व्होलासोथार गाउँपालिका

लमजुङ

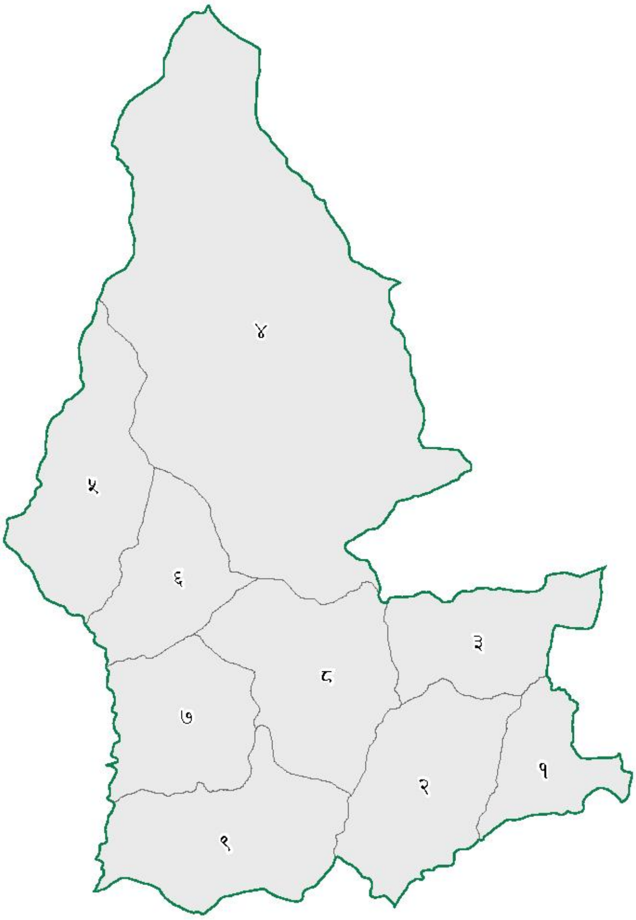

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९

क्व्होलासोथार गाउँपालिका

लमजुङ

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७८/७९ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको उद्देश्यमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु साथै स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा नगरेको, तर्जुमा भएका कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशन नगरेको, आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत सोझै खरिद गरेको, प्रशासनिक खर्च बढ्दै गएको बाँकी अनुदान बर्षान्तमा फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च गरेको लगायतका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, टुक्रे आयोजनाको छनौट गरी खर्च गरेको, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएको, दरबन्दी वेगरका कर्मचारी नियुक्ति गरेको, उपभोक्ता समितिको कार्यमा सेवा प्रवाह सहज र व्यवस्थित नभएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी एंव सम्पत्ति अभिलेख नराखेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फस्यौंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)

२०७९ चैत्र

महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal
प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय गण्डकी

पत्र संख्याः २०७९।८०
च.नं. ७१

मितिः २०७९।१२।२९

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्ष ज्यू,
क्होलासोथार गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
लमजुङ ।

कैफियत सहितको राय

हामीले क्होलासोथार गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७९ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू.२ करोड १९ लाख ४७ हजार बेरुजू देखिएको छ। सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रू. ३ लाख ९२ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ५७ लाख १ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु १ करोड ५८ लाख ५४ हजार रहेको छ ।पालिकाको गतवर्ष सम्म रु २ करोड ७३ लाख ९३ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु ४ करोड ९३ लाख ४० हजार रहेको छ । गाउँपालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजू स्थिति एवं प्रारम्भिक प्रतिवेदनको प्रतिक्रियाबाट लगत कट्टा गरिएको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. गाउँपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गाउपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(जयराम घिमिरे)
नायब महालेखापरीक्षक

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७८।७९

१.१. बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु							
									असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
३८	४३	२१९४७	०	०	०	३८	४३	२१९४७	३९२	१५८५४	५७०१	०	०	२१५५५	०

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७८।७९

(रु. हजारमा)

पालिकाको नाम	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
क्होलासोथार गाउँपालिका	२७३९३	०	०	२७३९३	०	२१९४७	४९३४०

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्षः २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : क्होलासोथार गाउँपालिका, लमजुङ

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	Trilok Chandra Gurung	२०७७-१२-२६	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	Jeevan Sharma	२०७८-४-१	हाल सम्म कार्यरत
		बेरुजु रकम	२१,९४७,३८१.८३

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		२,१६,५९,८५८.१७	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	२०,५०,०२,६०१.१९	**चालु खर्च**	१९,६०,६०,९०७.०५
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	२,०९,५६,२३०	**पूँजीगत खर्च**	८,०८,४०,७४०.१७
राजश्व बाँडफाँट	५,१२,४१,०३४.६३	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	८,०३,४०,५१२.५३
आन्तरिक आय	३४,११,६२६.५		
अन्य आय	७,९५,६८,१०४.६४		
कुल आय	३६,०१,७९,५९६.९६	**कुल खर्च**	३५,७२,४२,१५९.७५
बाँकी मौज्दात		२,४५,९७,२९५.३८	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			लेखापरीक्षणमा पेश भएको आर्थिक कारोवारसंग सम्वन्धि प्राप्त जानकारी अनुसार स्वीकृत भएको लेखापरीक्षण योजना, २०७८ बमोजिम विश्लेषण, नमुना छनौट, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण नीति मानदण्ड, मार्गदर्शन, निर्देशन र लेखापरीक्षण सीमा समेतको आधारमा परीक्षण गरी तयार गरिएको लेखापरीक्षण प्रारम्भिक प्रतिवेदनको मस्यौदा उपर व्यवस्थापनसंगको वहिर्गमन वैंठकमा छलफल गरी कायम भएका व्यहोरा सहितको लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएको छ। लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी लेखापरीक्षण निश्कर्ष सहितको प्रतिवेदन जारी गर्नु हो भने आर्थिक कारोवार र वित्तीय विवरणको सम्पूर्ण जिम्मेवारी व्यवस्थापनको रहेको छ।	
२			**परीचय** स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस पालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस पालिकाको उद्देश्य रहेको छ। पालिका अन्तर्गत ९ वडा, ५२ सभा सदस्य तथा ८ हजार ८ जना जनसंख्या रहेका छन्। यसको क्षेत्रफल १७५.३७ वर्ग किलोमिटर रहेको छ।	
३			**संचित कोषको प्राप्ति र भुक्तानी** यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को वित्तीय विवरण देहायबमोजिम रहेको छ ।	

विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत /सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत /सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		३२,४५,६१,५१७	२८,१८,९१,२७७.१६		२८,१८,९१,२७७.१६	२९,६९,९७,९१७.८४		२९,६९,९७,९१७.८४
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		३२,२५,६१,५१७	२८,०२,५९,४९२.३२	०	२८,०२,५९,४९२.३२	२८,२८,६७,८५२.५४	०	२८,२८,६७,८५२.५४
११००० कर	११	५,८४,५७,०००	५,२१,५१,१३२.१३	०	५,२१,५१,१३२.१३	४,५६,६२,८१५.५४	०	४,५६,६२,८१५.५४

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय									बेरुजु रकम
			१३००० अनुदान		२६,२५,३४,५१७	२२,५६,०६,८३१.१९	०	२२,५६,०६,८३१.१९	२३,५३,१९,७९२	०	२३,५३,१९,७९२	
			संघीय सरकार	१२	२३,९५,१४,०००	२०,५०,०२,६०१.१९	०	२०,५०,०२,६०१.१९	२१,२३,९३,३६७	०	२१,२३,९३,३६७	
			प्रदेश सरकार	१२	२,३०,२०,५१७	२,०६,०४,२३०	०	२,०६,०४,२३०	२,२९,२६,४२५	०	२,२९,२६,४२५	
			१४००० अन्य राजस्व		१५,७०,०००	२५,०१,५२९	०	२५,०१,५२९	१८,८५,२४५	०	१८,८५,२४५	
			ख. अन्य प्राप्ति		२०,००,०००	१६,३१,७८४.८४		१६,३१,७८४.८४	१,४१,३०,०६५.३०		१,४१,३०,०६५.३०	
			वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०	०	०	
			कोषहरु		२०,००,०००	१६,३१,७८४.८४	०	१६,३१,७८४.८४	१,३६,०७,१३६.८४	०	१,३६,०७,१३६.८४	
			धरौटी		०	०	०	०	५,२२,९२८.४६	०	५,२२,९२८.४६	
			संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०	
			भुक्तानी (ग+घ)		३४,३७,१६,९५३	२७,७६,८०,०५५.११		२७,७६,८०,०५५.११	२८,३३,१६,९१७.९९		२८,३३,१६,९१७.९९	
			ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		३४,१७,१६,९५३	२७,६९,०१,६४७.२२		२७,६९,०१,६४७.२२	२७,२०,४१,४८६.४९		२७,२०,४१,४८६.४९	
			२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	१४,६७,४०,०००	१२,०१,८०,६६२.९२	०	१२,०१,८०,६६२.९२	११,४५,३८,०९२.१५	०	११,४५,३८,०९२.१५	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय									बेरुजु रकम
			२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	७,८८,२०,५१७	६,३१,१९,४८४.१३	०	६,३१,१९,४८४.१३	७,१६,१५,८२८.७९	०	७,१६,१५,८२८.७९	
			२५००० सहायता (Subsidy)	१८	३५,०७,०००	३२,३४,५०६	०	३२,३४,५०६	९,४८,२५०	०	९,४८,२५०	
			२६००० अनुदान	१८	२९,१७,०००	२३,५७,२११	०	२३,५७,२११	३१,८७,६००	०	३१,८७,६००	
			२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	१,०१,२६,०००	६१,८५,९९८	०	६१,८५,९९८	३३,५६,९९७	०	३३,५६,९९७	
			२८००० अन्य खर्च	१८	१२,१५,०००	९,८३,०४५	०	९,८३,०४५	१७,५८,७६५	०	१७,५८,७६५	
			३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	९,८३,९१,४३६	८,०८,४०,७४०.१७	०	८,०८,४०,७४०.१७	७,६६,३५,९५३.५५	०	७,६६,३५,९५३.५५	
			घ. अन्य भूक्तानी		२०,००,०००	७,७८,४०७.८९		७,७८,४०७.८९	२८,३३,१६,९१७.९९		२८,३३,१६,९१७.९९	
			कोषहरु		२०,००,०००	७,५९,६५५	०	७,५९,६५५	६१,९९,४३१.५०	०	६१,९९,४३१.५०	
			धरौटी		०	६५,०००	०	६५,०००	१,७६,०००	०	१,७६,०००	
			संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०	
			कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्न बाकी			-४६,२४७.११		-४६,२४७.११				

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		(१,९१,५५,४३६)	४२,११,२२२.०५		४२,११,२२२.०५	१,३६,८०,९९९.८५		१,३६,८०,९९९.८५
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			२,००,२८,०७३.३३		२,००,२८,०७३.३३	१,३५,९४,२२४.१५		१,३५,९४,२२४.१५
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		(१,९१,५५,४३६)	२,४२,३९,२९५.३८		२,४२,३९,२९५.३८	२,७२,७५,२२४		२,७२,७५,२२४
बैंक तथा नगद बाकी	२४		२,४२,३९,२९५.३८		२,४२,३९,२९५.३८	१,९९,६८,६९७.९१		१,९९,६८,६९७.९१

अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरण तर्फ

विवरण	आय	विवरण	खर्च
सामाजिक सुरक्षा	६७८०८९४९.६४	सामाजिक सुरक्षा	६७८०८९४९.६४
एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	११७५३१५५	एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	११७५३१५५
जम्मा	७९५६२१०४.६४	जम्मा	७९५६२१०४.६४

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४			**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली** • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन। • पालिकाले २०७७।७८ को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची २११ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन। • पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन। साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• राजश्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रबिधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन। स्थानीय राजस्व व्यवस्थापन प्रणाली प्रयोगमा आएतापनि पुर्णरुपमा कार्यान्वयनमा आउन सकेको छैन। • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन। • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा पालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय, क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन । • स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाव्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन। • दिगो बिकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन। • पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो। • वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन। • पालिकाले मातहतका विभिन्न शाखा तथा वडा कार्यालयहरुवाट सामाग्री खरिद गरी सो वापत विल रकम भुक्तानी गरिएकोमा उक्त शाखा तथा वडा कार्यलयमा दाखिला गरिएको जिन्सी सामाग्रीको अभिलेख कार्यालयको मूल खातामा प्रविष्टी नहुँदा लगत अद्यावधिक नभएको देखियो। • जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन । • सहायक जिन्सी खातामा कर्मचारी तथा पदाधिकारीले प्रयोग गरेको सवारी तथा अन्य जिन्सी सामाग्रीहरुको सम्बन्धित व्यक्तिले बुझिलिएको दस्तखत गरेको र अवकाश वा सरुवा भएका कर्मचारीले फिर्ता गरेका मालसमान हाल कुन अवस्थामा भएको वा अन्य कुनै कर्मचारीलाई पुनः प्रयोगका लागि बुझाएको भन्ने रेकर्ड व्यवस्थित रुपमा राखेको पाइएन । • कुनै रकमको भुक्तानी दिंदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४को नि ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन। • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (११) मा निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकेपछि भौतिक संरचनाहरुको विवरण खुलाई अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले विगत वर्षदेखि भएको कार्यको लगत नराखेको कारण एकै योजनालाई एक भन्दा वढी वर्षमा वजेट विनियोजन हुन सक्ने देखिएको,	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २२ अनुसार कामलाई व्यवस्थित गर्न लेखा समिति, सुशासन समिति लगायतका समिति तथा विशेष समिति गठन गर्न सक्ने उल्लेख भएकोमा सुशासन समिति गठन नभएको कारण संस्थागत सुशासनको स्थितिको वारेमा मुल्यांकन गर्न सक्ने स्थिति नभएको सूचना अधिकारीको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी सम्वन्धी निर्देशिका, २०७३ को दफा २५ मा सूचनाको माग, सो अनुरुप सूचना प्रवाहको अवस्था वा सूचना दिन इन्कार गरेको अभिलेख राख्नुपर्ने जसमा सूचना माग गर्नेको विवरण तथा सूचनाको संक्षिप्त बिबरण राख्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा सूचना माग र प्रवाहको अभिलेख व्यबस्थापन नगरेको, • सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद २ दफा ४ मा भत्ता प्राप्त गरिरहेका लाभग्राहीहरुले आगामी आर्थीक वर्षमा पनि भत्ता लिन चाहेमा दफा ९ बमोजिम प्रत्येक आर्थिक वर्षको कार्तिक मसान्तभित्र अनुसूची २ को ढाँचा बमोजिम उल्लेखित समयावधिभित्र वडा कार्यालयमा दरखास्त दिनुपर्ने व्यवस्था भएकोमा सो को पालना नभएको • सामाजिक सुरक्षा वितरण भत्ता कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ७ को दफा ३१ मा आगामी आर्थिक वर्षमा भत्ता प्राप्त गर्नेहरुको विवरण सम्बन्धित वडा समितिहरुको सिफारिसका आधारमा स्थानीय सभामा पेश गर्नुपर्छ भन्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले लाभग्राहीहरुको विवरण सभामा पेश नगरेको, • सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ७ दफा ३२ (३) मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहिहरुको नाम नामेसी स्थानीय तहको वेवसाइटमा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले उक्त कार्यविधिको पालना नगरेको। • सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ७ दफा ३२ (२) मा पालिकाले नयाँ नाम दर्ता, चौमासिक भत्ता वितरण सम्बन्धि विवरण सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था भएता पनि कार्यालयले उक्त विवरणहरु सार्वजनिक गरेको देखिने गरी प्रमाण नराखेको। • सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा ३४ मा वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तीमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने र प्राप्त गुनासा तथा सुझावहरु सम्वोधन गर्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा सो को पालना नभएको। • विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले गरेको कामको वार्षिक प्रतिवेदन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको नदेखिएको, • वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ३ मा स्थानीय तहले नियमावलीको अनुसूची वमोजिम सडकहरु निर्माण, १०० मि सम्मको पुल, लिफ्ट सिँचाइ, सडक स्तरोन्नती लगायतका कार्यमा वातावरणीय अध्ययन गर्नुपर्ने र नगरेमा दफा ३५ वमोजिम रु. ५ लाख सम्म जरिवाना हुने व्यवस्था भएकोमा स्थानीय तह आफैले पालना नगरेको तथा पालना गराएको सम्वन्धी अभिलेख नराखेको,	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा स्थानीय तहले सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा सो को अभिलेख नराखेको,	
५			**वित्तीय विवरण** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा पालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ। सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकिए अनुसार गाउँपालिका तथा पालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन् : • सुत्रले तयार गरेको म.ले.प.फा.२७२ को संचितकोषको प्राप्ती तर्फ रु.२८०२५९४९२।३२ देखिएकोमा एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार संघ तथा प्रदेश अनुदान रु.२२५९५८८३१।१९, बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम रु.५१२४१०३४।६३ र आन्तरिक आम्दानी रु.३४११६२६।५० समेत रु.२८०६११४९२।३२ हुने देखिन्छ । जस अनुसार सुत्रले तयार गरेको म.ले.प.फा.२७२ मा रु ३५२००० सुत्रले कम देखाएको छ । जुन रकम पि एल जि एस पि बाट आएकोमा सुत्रमा आम्दानी नबाधेको कारणले फरक परेको देखिन्छ । सुत्रले तयार गरेको म.ले.प.फा.२७२ अनुसार अन्य प्राप्तिमा प्रकोप कोषको रु.१६३१७८४।८४ देखिन्छ भने धरौटी तर्फ आम्दानी भएको देखिएन । एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार प्रकोप कोषको रकम रु १६३१७८४।८४ नै देखिएको छ । सोही अनुसार हिसाब समायोजन गरेको छ । • पालिकाको म.ले.प.फा.२७२ को संचित कोषको भुक्तानीतर्फ रु.२७५९०१६४७।२२ र अन्य भुक्तानीमा रु ७७८४०७।८९ देखिन्छ भने एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार संचित कोषको भुक्तानी रु.२७६९०१६४७।२२ तथा अन्य भुक्तानी रु.७७८४०७।४९ नै देखिन्छ । सोही अनुसार हिसाब समायोजन गरेको छ । • यस स्थानीय तहले NPSAS अनुरूपको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वित्तीय प्रतिवेदन (म.ले.प.फा. नं. २७२) ले गत वर्षको जिम्मेवारी, यस वर्षको अन्तिम मौज्दात लगायतका देहायका विवरण फरक देखाएको हुँदा यसले आर्थिक विवरणको यथार्थ चित्रण गर्न नसकेको एंव सुत्रमा विषयगत शिर्षकहरुको निकासा तथा खर्च रु.७ करोड ९५ लाख ६२ हजार १०४ समेटन नसकेको कारण यथार्थ एकिकृत आर्थिक विवरण माग गरी सोही विवरणलाई आधार मानी लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। स्थानीय तहले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषबाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छैन। स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ आषाढ मसान्त भित्र सबै खर्च खाताहरु बन्द गरी खर्च हुन बाँकी रकम संचित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था भए बमोजिम पालिकाले पेश गरेको एकिकृत आर्थिक विवरण अनुसार सबै खाताहरुको रकम २०७८ श्रावणमा मात्रै खर्च खाताबाट फिर्ता गरी संचित कोषमा आम्दानी बाँधिएको छ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			गत वर्षको जिम्मेवारी: पालिकाले म.ले.प प्रतिवेदन अनुसार संचित कोष तथा अन्य विभिन्न कोष समेत गरी रु.२७३९४००० उल्लेख भएकोमा यस वर्ष रु.२१६५९८५८।१७ अल्या गरेको देखिन्छ । जस अनुसार रु.५७३४१४१।८३ फरक परेको देखिन्छ । फरक रकमको सम्बन्धमा पालिकाले रकम एकीन गरी वास्तविक रकम अल्या गर्नुपर्ने देखिन्छ । **बैंक मौज्दात:** प्रमाणित एकिकृत आर्थिक विवरणमा संचित कोष तथा अन्य विभिन्न कोषहरुको समेत गरी बैंक मौज्दात रु.२४५९७२९५।३८ देखाएकोमा सुत्रको म.ले.प.फा.न २७२ मा रु.२४२३९२९५।३८ देखिन्छ।एकिकृत आ.वि. सुत्रको म.ले.प.फा.न २७२ मा रु.३५८००० फरक परेको देखिन्छ । जुन रकम पि एल जि एस पि बाट आएको रु.३५२००० र धरौटी प्राप्ती रु.६००० सुत्रमा आम्दानी नबाधेको कारणले फरक परेको देखिन्छ । साथै बैंक स्टेटमेन्ट अनुसार बैंक मौज्दात रु.२५१२९४१६।४० देखिन्छ । जस अनुसार रु ५३२१२१।०२ एकीकृत आर्थिक विवरणमा भन्दा बढी रकम बैंकमा जम्मा भएको देखिन्छ । उक्त रकम रिटेन्सन मनि बैंकमा जम्मा भएको तर यस आर्थिक वर्ष धरौटीमा आम्दानी नबाधेको कारणले फरक परेको पालिकाले जनाएको छ । वास्तविक बैंक मौज्दात एकीन गरी आगामी आर्थिक वर्ष अल्या गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
६			**खर्च विश्लेषण** पालिकाले यस वर्ष कूल आन्तरिक आयबाट रु.३४११६२६।५० राजस्व बाँडफाँड रु.५१२४१०३४।६३ र अनुदानबाट रु.२२५९५८८३१।१९ समेत रु.२८०६११४९२।३२ आम्दानी भएकोमा चालुतर्फ रु.१९६०६०९०७।०५ र पूँजीगततर्फ रु.८०८४०७४०।१७ समेत रु.२७६९०१६४७।२२ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा १।२३ प्रतिशत रहेको छ । यस वर्ष पदाधिकारी सुविधामा रु.७१८७५३३ खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको २१०।६८ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ६९।८७ प्रतिशत चालु र ३०।१३ प्रतिशत मात्र पूँजीगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाहरूले विकास निर्माण प्रयोजनमा न्यून खर्च गरेको प्रशासनिक प्रयोजनमा बढी खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिक रुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ	
७			**बजेट पेश, पारित र अख्तियारी** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।यस स्थानीय तहमा २०७८।०३।१० गते रु.३१ करोड ३६ लाख १४ हजारको बजेट सभा	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			समक्ष पेश गरेकोमा २०७८।०३।१० मा पारित भएको छ। यसैगरी स्थानीय तह प्रमुखले २०७८।३।१० मा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ।	
८			**तलवी प्रतिवेदन** निजामति सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ (ख) वमोजिम तलवि प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको च नं १८० को मिति २०७६।५।१८ को पत्र अनुसार नेपाल सरकार माननिय मन्त्रि स्तरको निर्णय बमोजिम स्थानीय तहका कर्मचरी र संघबाट काजमा स्थानीय तहमा कामकाज गर्न खटिएका कर्मचारीको हकमा सम्बन्धित जिल्ला स्थित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट पारित गर्ने निर्देशन भएको र कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पास गर्नका लागि कोलेनिकामा पेश गरेको भएतापनि कोलेनिकाले पास गरेको देखिएन । यस वर्ष पालिकाले तलबी प्रतिवेदन पास नगरी वर्षभरीमा गाउँपालिकातर्फ रु.१ करोड ३ लाख २१ हजार खर्च र स्वास्थ्य शशर्तको १ करोड ६२ लाख ६६ खर्च र शिक्षक किताबखानाबाट तलबी प्रतिवेदन पास नगरी शिक्षा तर्फ रु.६ करोड ६१ लाख ९७ हजार गरी कुल तलबी प्रतिवेदन पास नगरी रु.९ करोड २७ लाख ८४ हजार खर्च गरेको देखियो। जिम्मेवार निकायले तलबी प्रतिवेदन पास गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्छ ।	
९			**सेवा प्रवाह** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा पालिका तथा वडा कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था छ। पालिकावाट प्राप्त विवरण अनुसार यस वर्ष नागरिकता सिफारिस ५२९, घरबाटो सिफारिस ७१, घर जग्गा सिफारिस ७८, विवाह १९५, सम्बन्ध विच्छेद १९, जन्म तथा मृत्यु दर्ता ७३२, वसाईसराई ४६ दर्ता गरेको पालिकाले पञ्जिकरण दर्ता तथा सिफारिस सम्वन्धमा व्यवस्थित अभिलेख राखेको पाइएन। पालिकाले ऐन वमोजिम सोको अभिलेख व्यवस्थित गर्नुपर्दछ।	
१०			**कानून र सञ्चालन स्थिति** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म २ वटा ऐन कानून निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ । साथै पालिकाले २ वटा कानूनहरु निर्माण गरी सभा।कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरे तापनि उक्त कानूनहरु कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
११			**न्यायिक समिति** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ। समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी नरहेको र यस वर्ष पनि कुनै मुद्दा दर्ता नभएको पालिकाबाट प्राप्त विवरणमा उल्लेख भएको छ। समाजमा लुकेर रहेका विबाद तथा झैझगडालाई न्यायको पहुँचमा ल्याई न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐन बमोजिम कारबाही किनारा गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।	
१२			**क्षेत्रगत बजेट र खर्च** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७६।७७ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।	

मुख्य क्षेत्र	वार्षिक वजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	२१९२००००	१७७९७६८८	६.४३
सामाजिक क्षेत्र	१३९५४१०१५	१२२७७४०९२	४४.३४
पूर्वाधार विकास क्षेत्र	७०५४७१२१	५६४०९८१७	२०.३७
वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन	२३२९०००	१६५९६८३	०.६०
कार्य सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	१०७३७९८१७	७८२६०३६६	२८.२६
जम्मा	३४१७१६९५३	२७६९०१६४७	१००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१३			**चौमासिक पूँजीगत खर्च** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्य लक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।	

सि.नं.	पूँजीगत खर्च शीर्षक	कूल खर्च	चौमासिक खर्च (रु.हजारमा)	आषाढ महिनाको मात्र खर्च

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>प्रथम चौमासिक</td><td>दोस्रो चौमासिक</td><td>तेस्रो चौमासिक</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>विभिन्न</td><td>८०८४१</td><td>३६७९</td><td>२२४६६</td><td>५४६९६</td><td>३०७५९</td></tr>
<tr><td></td><td>खर्च प्रतिशत</td><td>१००</td><td>४.५५</td><td>२७.७९</td><td>६७.६६</td><td>३८</td></tr>
</table>
उपरोक्त विवरण अनुसार बिभिन्न व.उ.शी.नं. मा यस वर्ष रु.८ करोड ८ लाख ४१ हजार खर्च भएको मध्ये तेस्रो चौमासिकमा मात्र ६७.६६ प्रतिशत र आषाढमा ३८ प्रतिशत खर्च गरेको पाइयो । यसरी आर्थिक वर्षको अन्ततिर मात्र अधिक मात्रामा कार्य सञ्चालन गर्दा सञ्चालित कार्यक्रम तथा निर्मित संरचनाको गुणस्तर तथा दीगोपनामा समेत नकारात्मक असर गर्ने स्थिति रहन्छ । तसर्थ आर्थिक वर्षको अन्ततिर मात्र अत्यधिक खर्च गर्ने प्रबृत्तिमा नियन्त्रण तथा सुधार हुनुपर्दछ ।
</td><td></td></tr>
<tr><td>१४</td><td></td><td></td><td>
योजना र कार्यान्वयन
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ। साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दिर्घकालिन उपलव्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ। यस वर्ष भएका कामका योजनाहरु देहायअनुसार छन्:
<table>
<tr><th>सि न</th><th>विवरण</th><th>योजना संख्या</th><th>खर्च रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>१ लाख भन्दा कमको योजना</td><td>४३</td><td>३६१६५८०</td></tr>
<tr><td>२</td><td>१ लाख देखि पाँच लाख सम्मका योजना</td><td>७९</td><td>१९९४१०७३</td></tr>
<tr><td>३</td><td>५ लाख देखि १० लाख सम्मका योजना</td><td>१७</td><td>१२४७११४२</td></tr>
<tr><td>४</td><td>१० लाख एक देखि ५० लाख सम्मा योजना</td><td>७</td><td>१५३९५२६९</td></tr>
<tr><td>५</td><td>५० लाख भन्दा माथिका योजनाहरु</td><td>४</td><td>२८३९१७८८</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१५०</td><td>७९८१५८५२</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१५</td><td></td><td></td><td>खाना तथा विविध खर्च
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले यस वर्ष पालिकाले वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्था समेतमा विविधतर्फ मात्र रु. १९ लाख ७८ हजार खर्च गरेको छ । पालिकाले बैठक तथा अन्य क्रियाकलाप सँचालनार्थ बिबिध खर्च लेख्दा उपस्थिति सँख्या, कार्यक्रमको पुष्ट्याई लगायतका बिबरण तथा बैठक तथा कार्यक्रम सँचालनको लागि लागत अनुमान तयार गरी खर्च लेख्नुपर्दछ । पालिकाले बिबिध बैठक तथा कार्यक्रम सँचालनार्थ खर्च भएको उल्लेख गरी खर्चको पुष्ट्याई बेगर केबल बिल भरपाई मात्र सँलग्न गरी बिबिध शीर्षकबाट खाजाखाना बापतको खर्च लेखेको छ । यसरी खर्च लेखेबाट बास्तबिक रुपमा खर्च भएको हो होइन यकिन गर्ने आधार भएन । यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।प्रयोजन बेगरको खाजाखानाको उदाहरणहरु निम्न छनः
<table>
<tr><th>भौचर नं</th><th>भुक्तानी पाउने</th><th>खर्च विवरण</th><th>भुक्तानी रकम</th></tr>
<tr><td>२०९।०७८।१२।१३</td><td>घलेज होम होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट</td><td>खाजा खाना विल भुक्तानी</td><td>१७१४८०</td></tr>
<tr><td>३००।०७९।२।३१</td><td>घलेज होम होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट</td><td>खाजा खाना विल भुक्तानी</td><td>४०४००</td></tr>
<tr><td>२०९।०७८।१२।१३</td><td>होटल लायन स्टार एण्ड लज</td><td>खाजा खाना विल भुक्तानी</td><td>८२१२५</td></tr>
<tr><td>२९२।०७९।२।२१</td><td>होटल लायन स्टार एण्ड लज</td><td>खाजा खाना विल भुक्तानी</td><td>७४३९५</td></tr>
<tr><td>२७७।०७९।२।६</td><td>सुदर्शन किनारा पसल एण्ड होटल</td><td>किनारा सामाग्री खरिद</td><td>६२१२०</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>१६</td><td></td><td></td><td>गत आवको भुक्तानी
आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९(१३) विनियोजित बजेट नपुग भएमा भुक्तानी दिन बाँकीको विवरण आर्थिक वर्ष समाप्त भएको सात दिन भित्र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट प्रमाणित गरी भुक्तानी दिन मिल्ने व्यवस्था गरेको छ ।पालिकाले गत आवमा भुक्तानी दिने रकम अपुग भएकाले भुक्तानी दिन दायित्व सिर्जना भएको भनि सभाबाट भुक्तानी दिन बाँकीको विवरण पारित गरी रु. ५ लाख ५२ हजार रकम भुक्तानी दिएको देखिन्छ । पालिकाले स्रोतको सहि अनुमान गर्दै बजेट तयार गर्दै जुन आ व को लागि बजेट छुट्याएको हो सोही आवमा काम सक्ने र भुक्तानी दिने तर्फ ध्यान दिनुपर्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१७</td><td></td><td></td><td>प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ५३ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ३६ जना पदपूर्ति भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार सहित १७ पदहरु रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१८</td><td></td><td></td><td>दरवन्दी वाहिरको करार सेवा
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले विभिन्न पदमा ३२ जना कर्मचारीहरु पालिकामा करारमा राखी रु.६२ लाख ५७ हजार खर्च लेखेको छ । शशर्त तर्फ ३३ जना कारार कर्मचारीमा खर्च रु.९७ लाख ९६ हजार त्यसै गरी सोही ऐनको २०७४ को दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, प्लम्बर, इलेक्टीसियन, चौकिदार, माली, बगैंचे लगायतका पदमा मात्र करारवाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । १० जना कर्मचारी दरबन्दी बाहिर राखि पालिकाले रु.२०८१८७० खर्च गरेको देखिएकाले नियम सम्बत नदेखिएको रु
<table>
<tr><th>सि नं</th><th>कर्मचारीको नाम</th><th>कार्यरत पद</th><th>भुक्तानी रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>नितु गुरुङ</td><td>ल्याब असिष्टेन्ट</td><td>३५९९३०</td></tr>
<tr><td>२</td><td>शेष कुमारी गुरुङ</td><td>सहायक कम्प्युटर अपरेटर</td><td>३५९९३०</td></tr>
<tr><td>३</td><td>हुम कुमारी गुरुङ</td><td>हेल्पर</td><td>२२१०००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>दिनेश विक (चैत्रमा स्थायी नियुक्ती पछि दरबन्दी बाहिर रहेको)</td><td>अ हेव</td><td>८५८३०</td></tr>
<tr><td>५</td><td>स्मृति गुरुङ (चैत्रमा स्थायी नियुक्ती पछि दरबन्दी बाहिर रहेको)</td><td>अ न मी</td><td>८५८३०</td></tr>
<tr><td>६</td><td>मनिषा गुरुङ (चैत्रमा स्थायी नियुक्ती पछि दरबन्दी बाहिर रहेको)</td><td>अ न मी</td><td>८५८३०</td></tr>
</table></td><td>२०८१८७०</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>७</td><td>मिना गुरुङ (चैत्रमा स्थायी नियुक्ती पछि दरबन्दी बाहिर रहेको)</td><td>अ न मी</td><td>८५८३०</td></tr>
<tr><td>८</td><td>सरिता गुरुङ (चैत्रमा स्थायी नियुक्ती पछि दरबन्दी बाहिर रहेको)</td><td>अ न मी</td><td>८५८३०</td></tr>
<tr><td>९</td><td>निशा गुरुङ</td><td>अ हे व</td><td>३५५९३०</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>गोपिनी गुरुङ</td><td>अ हे व</td><td>३५५९३०</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>२०८१८७०</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>१९</td><td></td><td></td><td>कल्याण कोष
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष राजस्व बाडफाडबाट कर्मचारी कल्याण कोषमा रु.५ लाख रकम ट्रान्सफर गरेको छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२०</td><td></td><td></td><td>अनुगमन तथा भ्रमण खर्च
भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम २१ मा भ्रमण खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण गरेपछि सो को अभिलेख अनुसूची ६ को ढाँचामा राख्नुपर्ने तथा भ्रमणलाई विश्वसनीय वनाउन आवस्यकता अनुसार आन्तरीक नियन्त्रण प्रणालीको थप व्यवस्था गर्नुपर्ने उल्लेख छ। नियम १९ मा जिल्लाभित्रको ठाउँको दुरीको विवरण राख्नुपर्ने उल्लेख छ। कार्यालय र वडा तथा स्वास्थ्य संस्थामा समेत यस वर्ष विषयगत शिर्षक तथा कन्टिन्जेन्सी वाहेक चालू खर्च शिर्षकवाट रु.२८ लाख ७३ हजार खर्च लेखेको छ तर भ्रमणको उद्धेश्य, अनुगमन तथा भ्रमण प्रतिवेदन, भ्रमण अभिलेख, दुरीको विवरण, सवारी साधनको टिकट आदि राखेको छैन। जसले गर्दा अनुगमन तथा भ्रमणको सहि सदुपयोग भएको छ भन्ने आधार रहेन। यसमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२१</td><td></td><td></td><td>आर्थिक सहायता
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । तर पालिकाले यस सामाजिक सुरक्षा र उद्दार राहत तथा पुनस्थापना खर्च भनी रु.१३ लाख ७१ वितरण गरेका छ। । केही गोश्वारा भौचरको नमूना छनौट गर्दा कार्यालयले विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थालाई आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । कार्यालयले</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>आर्थिक सहायता वितरणको मापदण्ड र कार्यविधि तर्जूमा नगरी वितरण कार्य गरेकोले यस्ता प्रकारका खर्चहरु नियन्त्रण हुनुपर्दछ । केही उदाहरणहरुः
<table>
<tr><th>भौ नं /मिति</th><th>सहायता प्राप्त गर्ने व्यक्ति संस्था</th><th>सहायता रकम</th></tr>
<tr><td>२९६।०७९।२।३१</td><td>शान्ति गुरुङ</td><td>३००००</td></tr>
<tr><td>३५१।०७९।३।१९</td><td>टेक बहादुर गुरुङ</td><td>५००००</td></tr>
<tr><td>२५९।०७९।१।८</td><td>सुर्य बहादुर गुरुङ</td><td>१०००००</td></tr>
<tr><td>७।०७८।५।२९</td><td>चन्द्र बहादुर गुरुङ</td><td>३००००</td></tr>
<tr><td>३१।०७८।३।२१</td><td>लमजुङ टेलरिङ व्यवसाय संघ</td><td>३००००</td></tr>
<tr><td>४७।०७८।७।१०</td><td>जिल्ला प्रहरी कार्यालय</td><td>३००००</td></tr>
<tr><td>१९४।०७८।१२।१</td><td>डली कामी</td><td>५००००</td></tr>
<tr><td>७७।०७८।८।१५</td><td>लिस्नो साहित्यीक मञ्च</td><td>५००००</td></tr>
<tr><td>२१६।०७८।१२।१५</td><td>मोहन गुरुङ</td><td>१०००००</td></tr>
<tr><td>३१३।०७९।३।६</td><td>वेल प्रसाद गुरुङ</td><td>५००००</td></tr>
<tr><td>३६२।०७९।३।२०</td><td>डिल बहादुर गुरुङ</td><td>५००००</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>२२</td><td></td><td></td><td>अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च
सार्वजनिक श्रोतको उपयोग गर्दा अधिकतम प्रतिफल सुनिश्चित हुने गरी खर्च गर्नुपर्नेमा यस पालिकाले देहाय बमोजिमका अनुत्पादक प्रयोजनमा रु ३०४४९७५ खर्च गरेको देखिन्छ । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।
<table>
<tr><th>भौचर नं</th><th>भुक्तानी पाउने संस्थाको नाम</th><th>प्रयोजन</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>३६१।०७९।३।२०</td><td>पर्यटन व्यवस्थापन समिति</td><td>खुसीगाउँ घोषणा कार्यक्रम</td><td>२०००००</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

२४०।०७९।१।६	ध्याब्रे गुरु सामान खरिद	कपडा लगायतका सामान खरिद	५००००
२९०।०७९।२।३१	तमु प्ये ल्हु संघ	कोइ बोधी कार्यक्रम संचालन	५००००
२९५।०७९।३।३१	उत्तरकन्या युनाइटेड युवा क्लब	खेलकुद कार्यक्रम संचालन	१०००००
३७०।०७९।३।२०	सामुदायिक रापासिङ होमस्टे	फर्निचर खरिद	१०००००
३७७।०७९।३।२१	श्री गिलुङ्ग साँस्कृतिक संरक्षण समिति	विभिन्न बाजाका सामाग्री खरिद	१५००००
२१४।०७८।१२।१४	खेलकुद विकास समिति क्व्होलासोथार	खेलकुद कार्यक्रम संचालन	७००००
१२०।०७८।९।२०	पर्यटन व्यवस्थापन समिति	होमस्टेको खाट निर्माण र ढुवानी	१५००००
१३९।०७८।१०।७	त्रिवेणी युवा क्लब	खेलकुद कार्यक्रम संचालन	१५००००
२८।०७८।११।३	लालि गुँरास युवा क्लब		५०००००
६१।०७८।१२।१४	सितलडाँडा भान्छाघर निर्माण उपभोक्ता समिति		३०००००
६३।०७८।१२।१४	वजारटोल भान्छा घर निर्माण उपभवक्ता समिति		१९२०००
६४।०७८।१२।१४	कपुरगाँउ दलित टोल भान्छा घर		२०००००
६९।०७८।१२।१६	वडा नं ४ नौमति बाजा खरिद		६४९७५
११८।६९।२।३१	कुम्लुङ चर्च शौचालय निर्माण		१४४०००
१३०।०७९।३।३	छापा आमा समुह किचन निर्माण		४८००००
१३६।०७९।३।१३	भगवति युवा क्लब तरबार निर्माण		९६०००
१३७।०७९।३।१३	दलित चिहान घर निर्माण		४८०००
जम्मा			३०४४९७५

२३			**व्यवसाय कर**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			स्थानीय सरकार संचलान ऐन,२०७४ को दफा ५८ मा आफ्नो क्षेत्रभित्र व्यापार व्यवसाय वा सेवामा पुँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारको आधारमा व्यवसाय कर लगाउने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले दर्ता तथा नविकरण गरेको रकम दाखिला राजस्वको software मा देखिएतापनी कुल व्यवसाय दर्ता गर्ने, नविकरण गर्ने तथा बाँकिको विवरण SYSTEM बाट देखिदैन । राजस्वको software मा नविकरण गर्ने, दर्ता गर्ने, वार्षिक कर नतिर्ने, समयमा नतिरेको कारण जरिवाना लगाएका करदाता आदिको छुट्टछुट्टै अभिलेख देखिने गरी राजस्वको software राख्नुपर्ने देखिन्छ। पालिकामा २८३ व्यवसाय दर्ता भएकोमा ४८ व्यवसाय नविकरण भई रु.३२६०० राजस्व संकलन भएको छ । बाँकी २१७ व्यवसाय नविकरण हुन सकेको छैन जसबाट अनुमानित रु.१३०२०० राजस्व संकलन हुने देखिन्छ । पालिकाले नविकरण नभएका व्यवसायलाई नविकरण गरी राजस्व संकलन गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्छ ।	
२४			**राजस्व अनुमान तथा असुली** पालिकाले यो वर्ष आन्तरिक श्रोतबाट रू.३३००००० राजस्व संकलन हुने अनुमान गरेकोमा पालिकाबाट प्राप्त अभिलेख अनुसार यस वर्ष रू.३४११६२६ संकलन भएको देखिन्छ । पालिकाले गरेको अनुमानको तुलनामा १०३।३८ प्रतिशतमात्र राजस्व आम्दानी भएको देखिन्छ । अनुमानित राजस्वको दर बढाउदै सो उठाउनेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्छ ।	
२५			**घटी कर** आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८ र ८९ मा भाडामा १० प्रतिशत कर कट्टा गर्नुपर्ने उल्लेख छ । १९३।०७९।३।२४ गा.पा. अध्यक्षलाइ गाडी सुबिधा दिएबापत टेक प्रसाद गुरुङसँग सवारीका लागी गाडि भाडामा लिएबापत रु १४६६७४ भुक्तानी गरेको देखिन्छ । उक्त कार्यमा कार्यालयको लागी मर्मतमा भएको पुष्टी हुने आधार पेश गर्नुपर्नाको साथै १० प्रतिशत सवारि भाडा कर कट्टी गर्नुपर्नेमा १ प्रतिशत मात्रै कट्टा गरेकोले नपुग रकम रु १३२००।४० असूल गर्नुपर्ने रु	१३,२००
२६			**घर वहाल कर** आर्थिक ऐन, २०७७ बमोजिम घरधनिले वहालमा लगाएको संझौतामाउल्लेख गरेको रकमको १० प्रतिशत वा नगरवाट निर्धारित न्युनतम तोकिएको रकममा जुन वढी हुन्छ वढी रकमको आधारमा वहालकर लगाइने उल्लेख छ। कार्यालयले वहाल कर वुझाउन आउने करदाता वाहेक अन्यलाइ करको दायरामा ल्याएको छैन भने ल्याउन प्रयास समेत गरेको देखिदैन। अनिवार्य रुपमा तिर्नुपर्ने कर्पोरेट करदाताहरुवाट प्राप्त भएको घरवहाल रकम मात्र घरधनीहरुले तिर्ने गरेको अवस्था छ। तिर्नुपर्ने कति हो र तिरेको कति हो सो को अभिलेख कार्यालयले नराखी वहाल कर पुस्तिकामा चढाएर सोझै धरधनिलाई दिएको अवस्था छ। यस वर्ष पालिकाले घर बहाल कर रु.१ लाख ४५ हजार उठेको रेकर्ड पेश गरेको छ । पालिकाले वहालकरलाई व्यवस्थित गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नेतर्फ जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>२७</td><td></td><td></td><td>सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम</td><td></td></tr>
<tr><td>२७. १</td><td></td><td></td><td>नागरिकको मौलिक हक अन्तर्गत आवासको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७५ बमोजिम उपयुक्त सुरक्षित र बातावरणमैत्री आवासको अधिकारको सम्मान, संरक्षण तथा परिपुर्ति गर्न गरिबिको रेखामुनि रहेका , प्रकोपका कारण घरबार बिहिन भएका घर परिवारहरुले सुरक्षित आवास निर्माण गर्न चाहेमा जस्तापाता र सहुलियत दरको काठ लगायतका सामाग्रिहरु खरिद गरि पराल वा खरको छाना भएका घर परिवारलाइ जस्ताको छानामुनि ल्याउने उदेश्यले यो कार्यक्रम संचालन भएको र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नको लागि सुरक्षित नागारिक आवास कार्यबिधि २०७५ लागु गरेको देखिन्छ । गाउपालिका अन्तर्गत फुसको छाना बिस्थापित गराउने गरि ७४ जना लाभग्राहि छनोट भइ पुरैले अनुदान रकम रु ५०००० मध्ये प्रथम किस्ता बापत रु ३०००० र दोश्रो किस्ता बापत रु २०००० प्राप्त गर्ने उल्लेख छ । सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन कार्याबिधि २०७५ बमोजिम प्रथम किस्ता प्राप्त गरेको तर सो रकमले जस्तापाता र काठ लगायत का सामाग्री खरिद गरि दोश्रो किस्ता दिनुपर्ने उल्लेख छ । प्रथम र दोश्रो किस्ता दुबै लैजाने ७१ जना भएकोले प्रथम किस्ता लैजाने तर दोश्रो किस्ता नलैजाने ३ जना रहेको देखियो ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२७. २</td><td></td><td></td><td>सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वन कार्यविधि २०७५ को दफा ६ मा अनुदान रकम जुन प्रयोजनको लागि अनुदान उपलब्ध गराएको हो सोहि प्रयोजनमा खर्च नगरी अन्य प्रयोजनमा खर्च गरेमा वा किस्ता बमोजिमको गर्नुपर्ने कार्य प्रगति अनुदान उपलब्ध गराएको मितिले तिन महिना भित्र नगरेमा लाभग्राहिबाट अनुदान रकम स्थानिय तहले असूल उपर गर्नुपर्ने उल्लेख गरेकोले प्रथम किस्ता लिएका ३ जनालाइ दोश्रो किस्ता भुक्तानी नगरेकोले प्रथम किस्ताको रु ३०००० का दरले असूल गर्नुपर्ने रु</td><td>९०,०००</td></tr>
<tr><td>२८</td><td></td><td></td><td>एकै समयमा ३ वटा बैठक
अर्थ मन्त्रालय कार्यसंचालन निर्देशिका बमोजिम कार्यालय समयभन्दा अघि र पछि बसेका बैठकको बैठकभत्ता भुक्तानी गर्न सकिने व्यवस्था छ । सामान्यतया एकै समयमा १ भन्दा बढी संख्यामा बैठक बस्न सकिदैन । तर भौचर नं २१२।०७८।१२।१३ बाट मिति २०७८।८।२९ अपराहन्न ५ बजे Procurement of construction of salme Ghamrang pasgaun motarbato nirman सम्बन्धि ३ वटा बैठक बसेको एकै समयको विभिन्न निर्णय गरेको बैठकको माइन्युट राखि बैठक भत्ता भुक्तानी लिएको देखिएकाले एकै समयको बढी भएको २ वटा बैठकको भत्ता असुल गर्नुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>सि नं</th><th>कर्मचारीको नाम</th><th>बैठक संख्या</th><th>कर पछिको बढी रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>त्रिलोकचन्द्र गुरुङ</td><td>२</td><td>१७००</td></tr>
</table></td><td>१०,२००</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table>
<tr><td>२</td><td>जिवन शर्मा</td><td>२</td><td>१७००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>प्रज्वल देवकोटा</td><td>२</td><td>१७००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>प्रकाश शेरचन</td><td>२</td><td>१७००</td></tr>
<tr><td>५</td><td>चित्र घले</td><td>२</td><td>१७००</td></tr>
<tr><td>६</td><td>कवी रानाभाट</td><td>२</td><td>१७००</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>१०२००</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>२९</td><td></td><td></td><td>गाडी भाडा
१९०।०७९।३।२४ बाट आब ०७८।७९ को सबै वडामा (१-९) सम्मका र गाउपालिकाको कार्यालयबाट संचालित योजनाहरुको अनुगमन गर्न गाडि भाडामा लिए बापत ना.सु. चित्र घलेलाइ गाडी भाडाको रकम भुक्तानी गरेबापत रु ८०००० भुक्तानी गरेकोमा अनुगनको रिपोर्ट पेश नभएको, गाडी धनि सग भएको सम्झौता नभएको, सवारी चढनेले लगसिट प्रमाणित बेगरको खर्च पुष्टि हुन नसक्ने रु</td><td>८०,०००</td></tr>
<tr><td>३०</td><td></td><td></td><td>स्थानीय भत्ता कट्टा नगरेको
पालिकाको कर्मचारी जस बहादुर गुरुङ गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण तालिम केन्द्रमा मिति २०७८।९।१९ देखि २०७८।१०।२४ सम्म सेवाकालिन तालिम लिन गएको भ्रमण भत्ता लिएको तर निजको तालिम अवधिको स्थानीय भत्ता कट्टी नगरेको देखिएकाले १ महिनाको स्थानीय भत्ता असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु.</td><td>२,९५०</td></tr>
<tr><td>३१</td><td></td><td></td><td>मालिङ खानेपानी योजना
भौ नं १६२।२०७९।३।२१ बाट मालिङ खानेपानी योजनाको लागि गोरखकाली व्रदर्श कन्सट्रक्सन्सलाई अन्तिम विल अनुसार रु ७७५८९४६।१८ मध्ये ५० प्रतिशत लागत अनुसार रु ३८७९४७३ गाँउपालिका वजेटबाट खर्च लेखुपर्नेमा रु १३६०८३।६० कन्टिन्जेन्सी समेत लेखी रु ३९४७५१५ खर्च लेखाङ्कन गरेकोले रु १३६०८३।६० बढी खर्च लेखाङ्कन गरेको अनियमित देखिएको रु</td><td>१३६०८३.६</td></tr>
<tr><td>३२</td><td></td><td></td><td>मु.अ.कर समायोजन
मु.अ.कर नियमावलीको नियम ६ ग बमोजिम कर समायोजन हुनुपर्दछ। ६।२०७८।१२।१० बाट चिम्रो खोला तोदे झोलुङ्गेपुल निर्माणको लागि रु ३९६५७८४ को ६ प्रतिशत रकम लागत अनुमान तयार गर्ने गैर सरकारी संस्था सामुदायिक विकास केन्द्र लमजुङको रु</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			१८८२१६।११ सेवा शुल्क वापत भुक्तानी गर्दा मू.अ.कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ ग वमोजिम भुक्तानी भएको मू.अ.कर रु २१६५३।१८ को ३० प्रतिशतले हुने रु ६४९५।९५ कट्टा गरी भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कट्टा नगरेकोले उक्त मू.अ. कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु	६४९५.९५
३३			**गुणस्तर तथा स्पेशिफिकेसन** गुणस्तर तथा स्पेशिफिकेसन तोकिएकोमा सोही अनुसार गर्नुपर्दछ । २८।२०७९।३।२३ बाट नविकरणीय उर्जा प्रविधि जडान गर्नको लागि प्राप्त वजेटबाट वडा नं १,३,४,५ र ९ वडा कार्यालयहरुमा विधुत सेवामा समस्या आई कार्यालयको कार्यमा वाधा परेकोले नविकरणीय उर्जा प्रविधि जडान गर्न सामान खरिद गरेवापत मर्स्याङ्दी उर्जा प्रा लि लाई रु ४८१९३६ भुक्तानी गरेको देखियो। नविकरणीय उर्जाको लागि निश्चित स्पेशिफिकेशन वमोजिमको सामान आवश्यक पर्ने हुनाले खरिद गरिएका सामानहरु तोकिए वमोजिमको स्पेशिफिकेशन वमोजिम एवं वारेण्टी पिरियड खुलाई आम्दानी बाध्नु पर्नेमा सो गरेको नदेखिनुको साथै सम्वन्धित वडा कार्यालय एवं प्राविधिक पुष्टयाई सहित कार्य गुणस्तर प्रमाणित हुनुपर्ने रु	४८१,९३६
३४			**इन्डक्सन चुलो वितरण** २९।२०७९।३।२३ ८ वटा वडाहरुमा १७१ घरधुरी होमस्टे संचालनमा आएको र पर्यटकलाई सहज रुपमा व्यवस्थापन गर्न सहयोग पुग्ने उद्देश्यले उत्कृष्ट होमस्टे व्यवसायी र गाँउपालिका भित्र वसोवास गर्ने नागरिकलाई वितरण गर्न ईन्फारेटेड इण्डक्सन चुलो २७ थान वितरण गर्नका लागि पि वि सप्लायर्स लमजुङलाई रु २९६२५२ खर्च गरी भुक्तानी गरेको देखिन्छ। उक्त चुलो लाभग्राही समुदायलाई वितरण गरेको प्रमाण एवं लाभग्राही छनौटको आधार एवं निर्णय पेश हुनुपर्ने रु	२९६,२५२
३५			**उपभोक्ताको अंश नकटाइ भुक्तानी** ४।२०७८।११।३ बाट चिम्रोखोला ताँदि झोलुङ्गेपुल निर्माण उपभोक्ता समितिलाई रु ५१३७५३ भुक्तानी गरेको छ।सम्झौता अनुसार मूल्याङ्कन रकम रु १११६९३४।१३ को २ प्रतिशतले हुने रु २२३३८.६८ कट्टा गरी दिनुपर्नेमा सो कट्टा नगरेकोले रु २२३३८।६८ असूल गर्नुपर्ने रु	२२,३३८.६८
३६			**आनुपातिक रुपमा बढी भुक्तानी** संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम तर्फ २।२०७८।९।२२ झोलुङ्गेपुल क्षेत्रगत कार्यक्रमको धिम्चेखोला झोलुङ्गेपुलको लागि गाँउपालिका , उपभोक्ता समिति र झोलुङ्गेपुल क्षेत्रगत कार्यक्रमको रु ३७८७१५७।२० लागत अनुमान भएको देखिन्छ।सम्झौता वमोजिम पालिकाले १३	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>प्रतिशत, उपभोक्ता समितिले २ प्रतिशत र क्षेत्रगत कार्यक्रमले ८०.८५ प्रतिशत लट्ठा तथा वुल इग ग्रिपको ४.८५ प्रतिशत लागत व्यहोरिने गरी सम्झौता गरेको देखियो। पेश भएको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन अनुसार रु ३७५९७७४।३६ को कार्य गरेको उल्लेख छ। लागत अनुमान तयार गर्दा एवं सम्झौतामा उल्लेखित लागत व्यहोर्ने प्रावधान वमोजिम मूल्याङ्कन रकम रु २६९९८७७।१६ मा यो बर्ष रु १००१५२६।८६ भुक्तानी गर्दा रु ७५७४३।१४ उपभोक्ताको अंश कट्टा गरी रु ९२५७८३।७२ भुक्तानी गर्नुपर्नेमा रु ९६९४८९ भुक्तानी गरेकोले असूल गर्नुपर्ने रु</td><td>४३,७०५</td></tr>
<tr><td>३७</td><td></td><td></td><td>रकमान्तरवाट थप आर्थिक सहायता
पालिकाले कुल २६ योजनाको लागि छुट्याएको रु १ करोड ६८ लाख १८ हजार घटाइ ६४ नया शिर्षकमा रकमान्तर गरेको छ। रकमान्तर गर्दा आर्थिक सहायतमा मात्र देहायअनुसार रु६४८००० रकमान्तरवाट थप गरेको सुत्रको विवरणवाट देखिन्छ। चालु तथा वितरणमुखी कार्यमा रकमान्तर गरी खर्च गरेको रकम अनियमित देखिएको रु.
<table>
<tr><td>बजेट उपशीर्षक</td><td>कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम</td><td>खर्च उपशिर्षक</td><td>स्रोत समूह</td><td>रकमान्तरवाट थप रकम</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>वर काशि गुरुङ वार्ड नं८ आर्थिक सहयोग</td><td>२७१११</td><td>अन्तरिक श्रोत</td><td>२५०००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>गज वहादुर गुरुङ भेडा पालन आर्थिक सहायता</td><td>२२५२२</td><td>आन्तरिक स्रोत</td><td>६००००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>रवि मान विक लाई सामाजिक सुरक्षा</td><td>२२५२२</td><td>आन्तरिक स्रोत</td><td>१५०००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>भैसि सहायता अनुदान</td><td>२२५२२</td><td>अन्तरिक श्रोत</td><td>१०००००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>शान्ति गुरुङ आर्थिक सहयोग</td><td>२२५२२</td><td>अन्तरिक श्रोत</td><td>३००००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>पुतली बहादुर गुरुङलाई आर्थिक सहयोग</td><td>२२५२२</td><td>अन्तरिक श्रोत</td><td>३००००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>शुष्मा परियार आर्थिक सहयोग</td><td>२२५२२</td><td>अन्तरिक श्रोत</td><td>२५०००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>मुज विर कामी आर्थिक सहयोग</td><td>२२५२२</td><td>अन्तरिक श्रोत</td><td>२५०००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>विनोद गुरुङलाई पशु पालनका लागि आर्थिक सहयोग</td><td>२२५२२</td><td>अन्तरिक श्रोत</td><td>६००००</td></tr>
<tr><td>८०४३७५०११०१</td><td>टेक बहादुर गुरुङ आर्थिक सहयोग</td><td>२२५२२</td><td>अन्तरिक श्रोत</td><td>५००००</td></tr>
</table></td><td>६४८,०००</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			८०४३७५०११०१ सामुदायिक रापासिङ होमस्टे २२५२२ अन्तरिक श्रोत १००००० ८०४३७५०११०१ कालि प्रसाद घले २२५२२ अन्तरिक श्रोत ७८००० ८०४३७५०११०१ डिल बहादुर गुरुङ २२५२२ अन्तरिक श्रोत ५०००० जम्माः ६४८०००	
३८			**आन्तरिक लेखापरीक्षण** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ बमोजिम आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका बेरुजू अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै सम्परीक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आन्तरिक लेखापरीक्षणमा औंल्याएका बेरुजूहरु फछ्र्यौट नभएकाले फछ्र्यौट गर्नुपर्ने देखिएको रु.	
३८.१	२७		कार्यालयमा भएको खाना खाजा तथा विविध खर्चको रकम भुक्तानि गर्दा भौचरमा पूर्णराज गुरुङलाई ७२७९८ र सुकजित घलानलाई रू.७८५८ राखिएकोमा चेक जारी गर्दा रु ७२७९८ लाई दुईवटा म्यानुअल चेक लेखि भुक्तानी गरिएको पाइयो, यस्तो प्रकृतीको भुक्तानीलाई निरुत्साहित गरी सम्बन्धित व्यक्तिको खतामा जम्मा हुने गरी A/C Payee Cheque जारी गर्नुपर्ने देखिन्छ। साथै जम्मा विल भरपाइ रु ६२०३५ भएकाले बढी भुक्तानी रकम असुल गर्नुपर्ने रु	१९,८५०
३८.२	२१८		कार्यालयका लागि विविध सामाग्री खरिद वापत सोनिया सुशान किराना पसल बाट विल नं १२० मा रु ६५४० र विल नं १२१ मा रु ५७१० गरी जम्मा १२२५० दिनुपर्नेमा हाईमाया गुरुङलाई रु १८७९० भुक्तानी दिइएको पाइयो कर वाहेकको बढी रकम रु ६४४१ असुल गर्नुपर्ने रु	६,४४१
३८.३	२९		आय कर ऐन, २०६४ बमोजिम मालसमान ढुवनीमा वहालकर १० प्रतिशत कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले भौचर नं २९ बाट वहाल कर कम कट्टी गरेकोले दाखिला हुनुपर्ने रकम रु	१,६६४
३८.४	३८		आय कर ऐन, २०५८ बमोजिम सालसमान ढुवानीमा १० प्रतिशत बहाल कर कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले भौचर नं ३८ बाट रु.२१६८ कम बहालकर कट्टी गरेकाले कम कट्टी रकम दाखिला गर्नुपर्ने रु	२,१६८
३९			**रितपुर्वकको कर विजक नभएको**	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन,२०५२ को दफा १४ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका फर्मसंग तोकिएको ढाँचाको कर बिजक लिई खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । देहायबमोजिम भौचरबाट फोटोकपी विलको आधारमा भुक्तानी दिएको देखिएकाले मूल्य अभिवृद्धि कर समायोजन पेश गर्नुपर्ने देखिएको रु.
<table>
<tr><td>भौचर नं</td><td>कार्य विवरण</td><td>भुक्तानी पाउने</td><td>भ्याट नं</td><td>भुक्तानी रकम</td><td>भ्याट रकम</td></tr>
<tr><td>३९४</td><td>इन्टरनेट शुल्क भुक्तानी</td><td>हिमालयन गोर्खा नेट प्रा लि</td><td>६०४३८५९३४</td><td>१५३७३८</td><td>१७६८७</td></tr>
<tr><td>१५६।०७८।१०।१८</td><td>मर्मत विल भुक्तानी</td><td>सृजना मोटरसाइकल इन्जिनियरिङ</td><td>३०१५२२८२९</td><td>६४२९७</td><td>७३९७</td></tr>
<tr><td colspan="5">जम्मा</td><td>२५०८४</td></tr>
</table></td><td>२५,०८४</td></tr>
<tr><td>४०</td><td></td><td></td><td>सम्झौता बमोजिम आनुपातिक कट्टी नभएको
सम्झौताको पालना गर्नु करारीय दायित्व हो । भौचर नं ३५८।०७९।३।१९ बाट पसगाउँ सामुदायिक होमस्टेलाई पसगाउँ पर्यटन महोत्सव व्यवस्थापन तथा संचालन कार्यक्रमको लागि रु. २२०००० लागत अनुमान भएकोमा कार्यालयले रु.१५०००० बेहोर्ने र बाँकी रु.७०००० समुदायले ब्यहोर्ने गरी मिति २०७८।१२।२५ मा सम्झौता भएको देखिन्छ । पसगाउँ सामुदायिक होमस्टेले कुल रु.१५०१०० खर्च भएको खर्चको विवरण सहितको विल भरपाई पालिकामा पेश गरेकोमा सम्झौता अनुरुपको पालिकाले व्यहोर्ने अंश ६८.१८ प्रतिशतले हुने रकम रु.१०२३३८ भुक्तानी दिनुपर्नेमा रु.१५०००० भुक्तानी दिएको देखिएकाले बढी भुक्तानी रकम निज होमस्टेबाट असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु.</td><td>४७,६६२</td></tr>
<tr><td>४१</td><td></td><td></td><td>उपभोक्ता समितिबाट सर्भे गराएको
भौचर नं ३७८।०७९।३।२१ बाट पालिकाले पुर्को डाँडा प्राविधिक सर्भे गिलुङ्ग उपभोक्ता समिति वडा नं ९ संग पुर्को डाँडाको प्राविधिक सर्भे गर्नेको लागि मिति २०७८।१२।१५ मा सम्झौता गरेको देखिन्छ । उपभोक्ता समितिले पोखरा सर्भेयरिङ्ग एण्ड इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सीसँग सम्झौता गरेको छ । पालिकाबाट उपभोक्ता समितिलाई रु.१००००० भुक्तानी भएकोमा उपभोक्ता समिति र कन्सल्टेन्सीले पालिकामा सर्भे प्रतिवेदन समेत पेश गरेको देखिएन । यसरी पालिकाले आर्थिक प्राविधिक प्रस्ताव बमोजिम आवश्यकताको आधारमा सर्भे गराउनुपर्नेमा उपभोक्ता समिति मार्फत सर्भे गराई प्रतिवेदन समेत पेश नगरेकाले नियम सम्मत नदेखिएको रु.</td><td>१००,०००</td></tr>
<tr><td>४२</td><td></td><td></td><td>गाउपालिकाको स्वामित्वमा रहने संरचना उपभोक्ता समिति मार्फत गराएको</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ बमोजिम निर्माण पश्चातको स्वामित्व ग्रहण हुने मर्मत सम्भारको जिम्मा लाभग्राही समुदायले लिने कार्यमा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराउन सकीनेमा स्वामित्व हस्तान्तरण उपभोक्ता समितिलाइ नहुने एवं गर्न नसकिने निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछी आवधिक रुपमा गरिने मर्मत सम्भारको काम उपभोक्ता समितिले नगर्ने वा गर्नुपरेमा थप खर्च पालिकाले व्यहोर्नु पर्ने अबस्थामा देहाय बमोजिम मर्मतका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समिति मार्फत गराएकोले खर्च नियमित नदेखिएको रु.	७८९४०००

भौ.नं।मिति	योजना ।उपभोक्ता समिति	लागत अनुमान	सम्पन्न रकम	उपभोक्ता समितिको योगदान	पालिकाको योगदान
४२।०७८।११।२४	भुजुङमा वर्थिङ सेन्टर निर्माण	२४१३६३९	२३९७६३१	१५३६३१	२२४४०००
४८।०७८।११।२५	भुजुङमा वर्थिङ सेन्टरमा कम्पाउन्डवाल निर्माण	१०६९१८७	१०७१५७८	७१५७८	१००००००
५५।०७८।१२।११	४ नं वडा कार्यालय भवन निर्माण भुजुङ	३१६८३२५	३२८७१२५	३१७१२५	२९६००००
७०।०७८।१२।२०	आधारभुत स्वास्थ सेवा सिङदी	२१४०१५	२१४०१५	१४०१५	२०००००
१३१।०७९।३।६	वडा नं ७ को कार्यालय भवन निर्माण	१४०८१७०	१४०८१७०	१२८१७०	१२८००००
१३१।०७९।३।१३	वद नं ५ आधारभुत स्वस्थ्य केन्द्र को रिटेनिङ वाल	१६००४६	१६००४६	१००४६	१५००००
१७८।०७९।३।२३	मालिङ स्वास्थ्य चौकी	५४४४६	५४४४६	४४४६	५००००
जम्मा					७८९४०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४३			**गिलुङ शान्ती भवन निर्माण** १७७।०७९।३।२३ बाट गिलुङमा शान्ती भवन निर्माणको लागि रु.१६७०००० को लागत अनुमान गरि पालिकाले रु १५ लाख व्यहोर्ने र उपभोक्ता समितिले रु १७०००० व्यहोर्ने उल्लेख छ । उक्त कार्यमा उपभोक्ताको बिल एवं प्राबिधिक मुल्याङकनको आधारमा रु १६०६०६२।२१ को कार्य सम्पन्न भएको प्रतिबेदन पेश गरेको छ । उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल विजकमा निम्नानुसारका सामान खरिद गरेको देखिदैन । खरिद नै नभएको सामानबाट कार्य सम्पन्न हुन नसक्ने हुनाले निम्नानुसारको कार्यमा बढि खर्च देखाएको सम्बन्धितलाइ जिम्मेवार बनाइ गा.पा.ले व्यहोर्नुपर्ने अंश बराबरको रकम असूल गर्नुपर्ने रु	२८,४५१

सि.न.	कामको नाम	रकम

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table>
<tr><td>१</td><td>भर्याङको छाना १०.४० व.मी.</td><td>१४२८६।७९</td></tr>
<tr><td>२</td><td>२ स्क्वायर पाइप ९७.६१ के.जी.</td><td>१३४१३।०४</td></tr>
<tr><td>३</td><td>किचन सिंक १ वटा</td><td>६३९०</td></tr>
<tr><td>४</td><td>पित्तलको धारा १ वटा</td><td>६४०।८७</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>३१७३०।७०</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>४४</td><td></td><td></td><td>साल्मे-घाम्राङ-पसगाँउ सडक निर्माणः</td><td></td></tr>
<tr><td>४४.१</td><td></td><td></td><td>उक्त सडक निर्माण गर्नका लागि मू.अ. कर सहित रु ११६५११४७।५४ को लागत अनुमान भै निर्माण व्यवसायी नारायण एण्ड सन्स कन्सट्रक्सन, लमजुङसंग मू अ कर समेत रु ६९४९७३४।३० मा २०७९।३।२० सम्ममा काम सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता गरेको देखियो। सम्झौता बमोजिम पुरै कार्य नगरेतापनी भएको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन अनुसार रु ५२१६९५७।९९ (मू.अ. कर समेत) खर्च गरेको देखियो।</td><td></td></tr>
<tr><td>४४.२</td><td></td><td></td><td>सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५४ वमोजिम खरिद सम्झौता गर्दाको वखत पूर्वानुमान गर्न नसकिने परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा श्रृजना भएमा सो को स्पष्ट कारण खुलाई भेरियशन आदेश जारी गर्नुपर्ने उल्लेख छ। उपरोक्त अनुसार सडक निर्माण कार्यमा शुरु BOQ भन्दा कार्य सम्पन्न हुँदा २५.४१ प्रतिशत मूल्य भेरियशन भएकोमा भेरियशन स्वीकृति गरेको नदेखिएकोले भेरियशन स्वीकृति गराउनुपर्ने देखिन्छ।</td><td></td></tr>
<tr><td>४४.३</td><td></td><td></td><td>पेश भएको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन अनुसार BOQ परिमाण र सम्पन्न परिमाणमा २६.२७ प्रतिशत देखि ९०.७९ प्रतिशत सम्म घटीबढी कार्य गरेकोमा प्राविधिक पुष्ट्याई गरेको देखिएन। तसर्थ प्राविधिक पुष्ट्याई गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><th>आइटम नं</th><th>कामको विवरण</th><th>BOQ परिमाण</th><th>सम्पन्न परीक्षण</th><th>दर</th><th>फरक रकम</th><th>फरक प्रतिशत</th></tr>
<tr><td>४</td><td>बाटो र नालामा माटो खन्ने काम</td><td>१२० घ.मि.</td><td>६० घ.मि.</td><td>१३०</td><td>७८००</td><td>५०</td></tr>
<tr><td>६</td><td>ब्रेकर प्रयोग गरी कडा चट्टान खन्ने</td><td>६८ घ.मि.</td><td>१८.६ घ.मि.</td><td>५००</td><td>२४७००</td><td>७२.६४</td></tr>
</table></td><td>४८३,६५०</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			(continued table below)	

९	ढुंगा सप्लाई र लेईङ गर्ने	५१ घ.मि.	३७.६ घ.मि.	३००	१७४२०	२६.२७
११	डण्डीको काम	४६४६ के जी	४२७.४ के जी	१००	४२१८३०	९०.७९
१४	सिमेन्ट कंक्रिट	५२ घ.मी.	४.८ घ.मी.		११९००	९०.७६
जम्मा					४८३६५०	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
४४.४			वजेट खर्चको सिद्धान्त अनुरुप खर्च लेखांङ्कन हुनुपर्दछ। भौ नं १०७ मिति २०७९।१।२६ बाट साल्मे- घाम्राङ पसगाँउ मोटरबाटो निर्माणको वजेट खर्च कन्टिन्जेन्सी सहित रु ३३९८४४७।७५ खर्च लेखांङ्कन गरेको छ। निर्माण व्यवसायी नारायण एण्ड सन्स कन्सट्रक्सन्स प्रा.लि. को विल वमोजिम रु ३२८३६२०।३६ मात्र खर्च लेखाङ्कन गर्नुपर्नेमा कन्टिन्जेन्सी खर्च जो वास्तविक खर्च नै गरेको छैन, सो रकमलाई खर्च लेखांङ्कन गरेबाट बढी खर्च लेखांङ्कन गरेको रु ११४८२७ अनियमित देखिएको रु	११४,८२७
४५			**भेरियसन स्विकृत** सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ५४ मा खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पुर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यमन्वयनका क्रममा सृजना भएमा सोको स्पष्ट खुलाइ तोकिएको अधिकारिले तोकिएको कार्याविधि अपनाइ भेरियसन आदेश गर्न सक्ने उल्लेख छ । पालिकाले साल्मे- घामराङ- पसगाँउ मोटरबाटो निर्माणको लागी रु ६९९४७५४।३० मुअकर समेतको ठेक्का निर्माण व्यावसायी नारायण एण्ड सन्स कन्सट्रक्सन संग सम्झौता भएको देखिन्छ। सम्झौताको बुदा नं ६७.१ बमोजिम लागत अनुमानको प्रत्येक आइटममा २५ प्रतिशत भन्दा बढी थपघट भएमा भेरियशन आदेश जारि गर्नुपर्ने व्यबस्था छ । निम्नानुसारका आइटमहरुमा देहाएका प्रतिशतमा घटिबढी भएको मा भेरियशन स्वीकृत गरेको नदेखिएको रु	१०३८२७०

आइटम नं	कामको विवरण	BO परिमाण	सम्पन्न परिमाण	फरक प्रतिशत	दर	रकम
४	सडक नालिमा माटो खन्ने काम	१२० घमी	६० घमी	५०	१३८	७८००
६	कडा चट्टानको माटो खन्ने काम	६८	१८.६	७२.६४	५००	२४७००
७	स्टोन पिचिङ	५१ घमी	३६.६ घमी	२६.27	१३००	१७४२०
११	डण्डीको काम	४६४६ केजी	४२६.7 केजी	९१.8३	१००	४२६६७०

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>१४</td><td>सिमेन्ट कंक्रिटको काम</td><td>५२ घमी</td><td>४.8 घमी</td><td>९०.7६</td><td>११९००</td><td>५६१६८०</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>१०३८२७१</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>४६</td><td></td><td></td><td>कन्टिन्जेन्सी खर्च
कन्टिन्जेन्सी खर्च सम्बन्धित योजनाको अनुगमन सुपरभिजन तथा योजना सम्बन्धि कार्यको लागि खर्च गरिनुपर्दछ । १२९।०७९।३।३ बाट विभिन्न २५ वटा योजनाको कन्टिन्जेन्सी मा छट्याइएको रकमबाट खर्च गरेको भनि जय भद्रकाली आयल स्टोर्स लमजुङको बिलअनुसार रु २२५९८९ खर्च गरेको छ । उक्त खर्च मध्ये डिजेल ८४९।७५ लिटर र पेट्रोल ५९१।०३ लिटरको रु ९८६१२ खर्च गरेको देखिन्छ । पेट्रोल प्राबिधिक तथा अन्य कर्मचारीले अनुगमनमा प्रयोग गर्ने र डिजेल कार्यालयको गाडिमा इन्धन भरेबापत खर्च गरेको छ । डिजेलको प्रयोग गरी गाडि प्रयोग हुँदा योजनाको अनुगमनमा समेत हुन सक्ने हुनाले गाडिको प्रयोगद्वारा गरेको अनुगमनको प्रतिबेदन पेश बेगर गरिएको खर्च र अनुगमन तालिका बेगरको खर्च नियमित नभएको रु.</td><td>१२७,३७३</td></tr>
<tr><td>४७</td><td></td><td></td><td>असम्बन्धित कार्यमा कन्टिन्जेन्सी खर्च
कार्यालयको बजेट जुन उदेश्को लागि प्राप्त भएको हो सोहि उदेश्यमा खर्च गर्नुपर्दछ । २०१।७९।३।१५ बाट विभिन्न योजनाको कन्टिन्जेन्सीबाट देहाय अनुसार खर्च गरेको देखिन्छ । योजना अनुगमन तथा योजनासग सम्बन्धित कार्यमा खर्च गर्नको लागी छुट्याइको कन्टिन्जेन्सीबाट निम्नानुसार प्रयोजनमा रकम खर्च गरेकोले नियमित नदेखिएको रु.
<table>
<tr><th>सि.न.</th><th>खर्चको प्रयोग</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>गाँउ सभाको कार्यक्रममा जनप्रतिनिधिहरुलाइ ल्याउन लैजानको लागि</td><td>३८०००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>अध्यक्ष कर्मचारी तथा निर्वाचन आयोगको सामान ढुवानी</td><td>५००००</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>८८०००</td></tr>
</table>
</td><td>८८,०००</td></tr>
<tr><td>४८</td><td></td><td></td><td>प्राविधिक लागत इस्टिमेट बिना भुक्तानी
सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम लागत अनुमान तयार गरी सोही आधारमा खर्च गर्नुपर्दछ । १७३।०७९।३।२३ सामुदायिक बिधुत उपभोक्ता संघ गिलुङ लमजुङ बिधुत उपभोक्ता समिति वडा नं ९ ट्रान्सफरमर मर्मत गरेबापत पाँचगाउ सामुदायिक बिधुत उपभोक्ता संघ गिलुङ लमजुङका</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			कोषाध्यक्ष आसबहादुर गुरुङलाइ १६७७३६ भुक्तानी गरेको देखियो । उक्त ट्रान्सफर्मर मर्मतको प्राविधिक लागत इस्टिमेट एवं मर्मत कार्य पुष्टी प्राविधिकबाट नगराइ उपभोक्ता समितिको कोषाध्यक्षलाइ भुक्तानी गरेको खर्च नियमित नभएको रु	१६७,७३६
४९			**ग्यावियन जाली खपतको प्राविधिक पुष्ट्याई** सार्वजनिक खरिद ऐन २०६४ बमोजिम खरिद गरिएका सामाग्रीको उपयोग वा कार्यसम्पन्न तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले देहायबमोजिम विभिन्न भौचर र मितिबाट ग्याविनजाली सौझै खरिद गरेको नियमसम्मत देखिएन ।साथै सो ग्याविन जाली प्रयोग भयो वा भएन एकीन गर्न नसकीएको तथा चालु खर्च खाताबाट ग्याविन खरिद गर्ने र पुँजीगत खर्च खाताबाट पुनः ग्याविन जाली खरिदको मुल्य राखि कार्यसम्पन्न हुन गई दोहोरोपना पर्नसक्ने जोखिम भएकाले ग्याविन जाली प्रयोग भएको कार्यसम्पन्न तथा प्राविधिक पुष्टयाई पेश गर्नुपर्ने रु. <table><tr><td>भौ/मिति</td><td>ग्याविनको परिमाण</td><td>प्रयोजन</td><td>सप्लायर्स</td><td>भुक्तानी रकम</td></tr><tr><td>३९३।०७९।३।२३</td><td>१.५*१*१ को १९ थान, २*१*१ को १८ थान र</td><td>नखुलेको</td><td>लमजुङ हार्डवयेर सेन्टर</td><td>११५४९६</td></tr><tr><td>४०७।०७९।३।२३</td><td>१.५*१*१ को ९३ थान, २*१*१ को ७० थान</td><td>नखुलेको</td><td>लमजुङ हार्डवयेर सेन्टर</td><td>४९९६०४</td></tr><tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td>६१५१००</td></tr></table>	६१५,१००
५०			**विल भर्पाइ** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९(५) बमोजिम स्वीकृत विल भर्पाइको आधारमा खर्च गर्नुपर्दछ । भौ. नं २४ मिति २०७८।११।३ बाट (झोलुङ्गेपुल सझेदारि गापा) बाट चिमोखोला ताँदि झोलुङ्गेपुलको रु. ५७७४३३ खर्च लेखेकोमा बिल भर्पाइ पेश गरेको छैन । बिल भर्पाइ बेगर खर्च लेख्न नमिल्नेमा खर्च लेखेकोले प्रमाणित सक्कल बिल भर्पाइ पेश हुनुपर्ने रु.	५७७,४३३
५१			**तालिम संचालन नगरी रकम भुक्तानी** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३९ बमोजिम खर्चको पुष्टयाई हुनेगरी प्रमाण सहितको लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । भौचर नं १७५।०७८।११।३ गभर्नेन्स अटोमेशन सोलुसनलाई पेरोलको सफ्टवयेर खरिद, जडान र तालिमको खर्च भुक्तानी रु.३५०००० गरेको छ। सफ्टवयेर खरिद गर्नुअघि निज सप्लायर्सले आर्थिक प्रस्तावमा सफ्टवयेरको मूल्य, जडान र तालिमको खर्च जोडेर कोटेशन खर्च पेश गरेको छ । तर कार्यालयबाट सफ्टवयेर जडान गरेको तर तालिम नदिएको जानकारी प्राप्त भएकाले तालिमबापतको आर्थिक प्रस्ताब गरेको रु.३२४६८ असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु.	३२,४८६

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>५२</td><td></td><td></td><td>गाँउपालिका प्रशासकीय भवन निर्माणः</td><td></td></tr>
<tr><td>५२.१</td><td></td><td></td><td>उक्त भवन निर्माणका लागि रु ४१९७४८४४।४९ (मू.अ. कर सहित) सम्झौता अंक कायम भै निर्माण व्यवसायी रविना अविसा विकोन जे.भी. संग २०७९।६।२९ सम्ममा काम सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता गरेको रहेछ। आ व २०७८।७९ सम्मको खर्चको स्थिति देहाय अनुसार छनः
<table>
<tr><th>भौ.नं. ।मिति</th><th>विवरण</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>आ.व. २०७७।७८ सम्मको खर्च</td><td></td><td>६६५७८६७।१६</td></tr>
<tr><td>२।२०७८।६।२१</td><td>तेश्रो रनिङ विल</td><td>३२७४९३६।६२</td></tr>
<tr><td>६।२०७८।८।१७</td><td>चौथो रनिङ विल</td><td>३३५१५२५।७६</td></tr>
<tr><td>४५।२०७८।११।२५</td><td>पाचौ रनिङ विल</td><td>६५००१२१।६०</td></tr>
<tr><td>१७१।२०७९।३।२२</td><td>छैठौ रनिङ विल</td><td>२०३८३८८।९२</td></tr>
<tr><td colspan="2">जम्मा</td><td>२२१२२८४०।०६</td></tr>
</table>
उपरोक्त अनुसार सम्झौता रकमको ५२.७० प्रतिशत वित्तिय प्रगति गरेको देखियो। खरिद सम्झौताको म्याद सम्झौता मितिले २ बर्ष भएकोले २०७९।६।२९ मा म्याद सकिने हुनाले १२.५ प्रतिशत सम्झौताको म्याद बाँकी हुदा ४७.३ प्रतिशत वित्तिय प्रगति गर्न बाँकी रहेबाट सम्झौता अवधिमा कार्य सम्पन्न गर्न गराउन थप सक्रियता देखाउनु पर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>५२.२</td><td></td><td></td><td>मोविलाईजेशन पेश्की घटी कट्टाः निर्माण व्यवसायी र कार्यालयवीच भएको सम्झौताको (General Condition Of Contract) को Clause ५७.३ वमोजिम सम्झौता रकमको ३० प्रतिशत काम सम्पन्न गरेपछि पेश्की कट्टा गर्न शुरु हुने र प्रत्येक रनिङ विलमा ४० प्रतिशत मोविलाईजेशन पेश्की कट्टा गरी ८० प्रतिशत भुक्तानी हुँदा पुरै पेश्की कट्टा गरीसक्नु पर्ने उल्लेख छ।सम्झौताको उक्त प्रावधान वमोजिम देहाय वमोजिम पेश्की कट्टा गर्नुपर्नेमा गरेको देखिदैन। निर्माण व्यवसायीलाई रु ७२९१००० पेश्की दिएको अवस्था छ।
<table>
<tr><th>भुक्तानी रनिङ विल</th><th>विल रकम</th><th>पेश्की कट्टा गर्नुपर्ने</th><th>कट्टा गरेको</th><th>घटी कट्टा गरेको</th></tr>
<tr><td>चौथो</td><td>३३५१५२५।७६</td><td>१३४०६१०।३०</td><td></td><td>१३४०६१०।३०</td></tr>
<tr><td>पाँचौ</td><td>६५००१२१।६०</td><td>२६०००४८।६४</td><td></td><td>२६०००४८।६४</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table><tr><td>जम्मा</td><td>९८५१६४७।३६</td><td>३९४०६५८।९४</td><td>-</td><td>३९४०६५८।९४</td></tr></table>उपरोक्त अनुसार प्रत्येक रनिङ विलमा सम्झौता वमोजिम कट्टा गर्नुपर्ने मोविलाईजेशन पेश्की कट्टा गरेको देखिएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>५३</td><td></td><td></td><td>शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति</td><td></td></tr>
<tr><td>५३.१</td><td></td><td></td><td>स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका २९ सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ<table><tr><th>विद्यालय</th><th>शिक्षक दरवन्दी</th><th>स्थायी पदपुर्ती</th><th>पदपुर्ती मध्ये करार</th><th>विद्यार्थी संख्या</th></tr><tr><td>२९</td><td>१३७</td><td>५८</td><td>७९</td><td>१८०१</td></tr></table>यससम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ ।
(क) २९ विद्यालयमा१३७शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा५८ पदमा स्थायी पदपुर्ती भएको,७९जना करारमा शिक्षक रहेको देखिन्छ । दरबन्दी अनुसारको शिक्षक पदपुर्तीहुनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>५३.२</td><td></td><td></td><td>(ख) विद्यार्थी न्यून विद्यालयः २९ विद्यालयहरुमध्ये देहायबमोजिममा विद्यालयमा शिक्षक र विद्यार्थी न्यून रहेको देखिएकाले नजिकको विद्यालयमा मर्ज गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्छः<table><tr><th>सि नं</th><th>विद्यालयको नाम</th><th>स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी</th><th>कुल विद्यार्थी संख्या</th></tr><tr><td>१</td><td>लालिगुराँस प्रा वि</td><td>१</td><td>६ जना</td></tr><tr><td>२</td><td>विद्यामन्दिर प्रावि</td><td>१</td><td>७ जना</td></tr><tr><td>३</td><td>लोकवाला प्रा वि</td><td>२</td><td>९ जना</td></tr><tr><td>४</td><td>रामोदय प्रा वि</td><td>१</td><td>४ जना</td></tr><tr><td>५</td><td>शैलामन्दिर प्रा वि</td><td>२</td><td>१२ जना</td></tr><tr><td>६</td><td>कृष्ण प्रा वि</td><td>१</td><td>२ जना</td></tr></table></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>७</td><td>सुरेन्द्र प्रा वि</td><td>२</td><td>१२ जना</td></tr>
<tr><td>८</td><td>सुर्यज्योति प्रा वि</td><td>३</td><td>५ जना</td></tr>
<tr><td>९</td><td>गौमति प्रा वि</td><td>१</td><td>१२ जना</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>चन्द्रोदय प्रा वि</td><td>२</td><td>१२ जना</td></tr>
<tr><td>११</td><td>जनकेसरी प्रा वि</td><td>१</td><td>१० जना</td></tr>
<tr><td>१२</td><td>शान्ती देवी प्रा वि</td><td>१</td><td>६ जना</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>५४</td><td></td><td></td><td>
प्रस्तावित मावि विद्यालयमा शिक्षक अनुदान
पालिकाले यस वर्ष निमावी विद्यालयमा माध्यामिक तहको पठनपाठन गर्नका लागि कार्यविधि वेगर तथा शिक्षाको गुणस्तरको आकलन नगरी शिक्षकहरुको तलब बजेटमा व्यवस्था गरी भुक्तानी दिएको देखियो । प्रस्तावित माध्यामिक विद्यायलयको लागी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र तथा अन्य सम्बन्धित निकायमा पहल गरी माध्यामिक विद्यालयको दरबन्दी स्वीकृत गरी स्थायी शिक्षक नियुक्ती गरी तलब खर्च लेख्नुपर्नेमा पालिकाले आन्तरिक स्रोतको समेत ख्याल नगरी वडाबाट बजेट विनियोजन गरी माध्यामिक विद्यालय संचालन गर्ने नाममा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको परामर्श र माध्यामिक विद्यालय संचालन गर्ने स्वीकृति वेगर अनुदान निकासा गरिएको नियम सम्मत नदेखिएको रु.
<table>
<tr><td>सि नं</td><td>विद्यालयको नाम</td><td>बजेट विनियोजन गर्ने वडा</td><td>रकम</td></tr>
<tr><td>१</td><td>त्रिभुवन विद्याश्रम</td><td>वडा नं ६</td><td>२४००००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>पसगाउँ ठाटी मा वि</td><td>वडा नं ६</td><td>५५९९७४</td></tr>
<tr><td>३</td><td>सुर्योदय आ वि</td><td>वडा नं ६</td><td>३६६९५०</td></tr>
<tr><td>४</td><td>हिमालय मा वि</td><td>वडा नं ५</td><td>२५००००</td></tr>
<tr><td>५</td><td>शारदा मा वि</td><td></td><td>२०००००</td></tr>
<tr><td>६</td><td>वनस्थली मा वि</td><td></td><td>३०००००</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>१९१६९२४</td></tr>
</table>
</td><td>१९१६९२४</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५५			**सिकाइ सुदृढिकरण अनुदान** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७८।७९ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.१३ बमोजिम शैक्षिक गुणस्तर सुद्दृढीकरण एवं कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहनको लागी उल्लेखित शर्तहरुको आधारमा छनोट भएका विधालयहरुलाइ स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही निर्धारित दररेट अनुसार अनुदान दिने तथा अनुदान प्राप्त विधालयले निर्धारित मापदण्ड र प्रक्रिया अनुरुप कार्यान्वयन गरे नगरेको पालिकाले नियमित रुपमा अनुगमन गरी सो को प्रतिबेदन जारी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । ९ वटा विधालयलाइ सिकाइ सुद्दढिकरण एवं कार्य सम्पादन बापतको प्रोत्साहनको लागि रु. २४००००० निकासा भएकोमा लेखापरीक्षणको क्रममा प्रतिबेदन पेश नभएकोले प्रतिबेदन पेश गर्नुपर्ने साथै निकासा रकमको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने रु.	२४०००००

सि.नं	बिधालयको नाम	अनुदान रकम	कैफियत
१	शारदा मावि मालिङ	६५००००	पुस्तकालय
२	बुद्दोदय मावि गिलुङ	६५००००	ICT Lab
३	पासगाँउ ठाँटि मावि पासगाँउ	६५००००	विज्ञान प्रयोगशाला
४	सुर्योदय मावि घाम्राङ	२००००	खर्चको प्रयोजन उल्लेख नगरेको
५	घले उत्तरकन्या मावि वगुम	५००००	खर्चको प्रयोजन उल्लेख नगरेको
६	घले उत्तरकन्या प्रावि घलेगाँउ	५००००	खर्चको प्रयोजन उल्लेख नगरेको
७	जनकेशरी प्रावि कुम्लुङ	५००००	खर्चको प्रयोजन उल्लेख नगरेको
८	त्रिभुवन विधाश्रम मावि भुजुङ	५००००	खर्चको प्रयोजन उल्लेख नगरेको
९	रत्न हिरक प्रावि कुम्लुङबेशी	५००००	खर्चको प्रयोजन उल्लेख नगरेको
	जम्मा	२४०००००	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५६			**पाठयक्रम बापतको रकम बढी भुक्तानी** कार्याक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७८।७९ को क्रियाकलाप नं २.४.६.१. बमोजिम सार्वजनिक विधालयका कक्षा १-१२ सम्म अध्ययनरत विधार्थीको IEMIS मा प्रविष्टि तथ्याङकलाइ प्रमाणित गरि एकिन सङख्याको आधारमा निशुल्क पाठयपुस्तक अनुदान निकासा ददिने व्यवस्था छ	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>। पालिकाभित्रका २९ सार्वजनिक विधालयहरुमध्ये नमुना छनोटको आधारमा केही विधालयहरुको IEMIS तथ्याङक र निकासा रकम परीक्षण गर्दा निम्न ३ विधालयमा बढी रकम निकासा भएकोले सम्बन्धीत विधालयबाट असूल गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><th>सि.नं</th><th>विधालयको नाम</th><th>भुक्तानी भएको</th><th>भुक्तानी हुनुपर्ने</th><th>बढी भुक्तानी</th></tr>
<tr><td>१</td><td>त्रिभुवन विधाश्रम मा.वि. भुजुङ</td><td>१७१०८६</td><td>१६५५८५</td><td>५५०१</td></tr>
<tr><td>२</td><td>बनस्थली मा.वि. चारागाउ</td><td>६१०७२</td><td>५७४००</td><td>३६७२</td></tr>
<tr><td>३</td><td>शारदा मा.वि. मालिङ</td><td>९३९६८</td><td>६९६३५</td><td>२४३३३</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td>३३५०६</td></tr>
</table>
</td><td>३३,५०६</td></tr>
<tr><td>५७</td><td></td><td></td><td>प्रतिबिधार्थी लागत अनुदानको बढी रकम निकासा
कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७८।९९ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.३. मा प्रत्येक सामुदायीक बिधालयको बालविकास/ पुर्व प्राथमिक कक्षा ,(कक्षा १),(कक्षा १-५),(कक्षा ६-८) ,(कक्षा ९-१०) र कक्षा (११-१२) तहका विधार्थीको सङख्या एकीन गरी तह अनुसार निर्धारण गरिएको प्रती विधार्थी लागत रकमले गुणन गरी आएको अङक बराबरको रकम विधालयलाइ एकमुष्ठ अनुदान दिने व्यवस्था छ । नमुना छनोटको आधारमा केहि विधालयको IEMIS प्रविष्टीको तथ्याङक परीक्षण गर्दा त्रिभुवन विधाश्रम मा.वी भुजुङ लाइ प्रति विधार्थी लागत रकमअनुसार रु ६०६०० भुक्तानी हुनुपर्नेमा रु. ६९३०० भुक्तानी भएको देखिएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम सम्बन्धीत विधालयबाट असूल गर्नुपर्ने रु</td><td>८,७००</td></tr>
<tr><td>५८</td><td></td><td></td><td>विधालय शिक्षकलाइ शाखा प्रमुखको जिम्मेवारी
स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८३ बमोजिम गाँउपालिकाको अधिकार क्षेत्र तथा कार्य क्षेत्रको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागी आवश्यक पर्ने कर्मचारीको दरवन्दि प्रस्ताब तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकामा शिक्षा शाखा रहने र सो शाखामा स्थायी दरबन्दिको व्यवस्था गरि पदपर्ती गरी कार्य सम्पादन व्यवस्थित गर्नुपर्दछ । पालिकामा शिक्षा तर्फका कर्मचारीको सरुवा सहमति दिदै पालिका अन्तर्गतका विधालयमा कार्यरत मा.वी दरबन्दीका शिक्षक श्री दिपकराज पौडेललाइ काजमा ल्याइ शिक्षा शाखा प्रमुखको जिम्मेवारी दिएको देखियो । पालिकाले शिक्षा शाखाको दरबन्दी पुर्ती नगरी शिक्षकलाइ काजमा ल्याउदा उक्त विधालयको पठनपाठनमा समेत असर पर्ने हुनाले दरबन्दी पुर्ती गरी शिक्षकको काज फिर्ता गर्नुपर्नेमा विधालयबाट तलब भत्ता भुक्तानी हुने व्यवस्था नगरी कार्यालयबाट शिक्षकको तलब भत्ता भुक्तानी गर्नु नियमित नदेखिएको रु</td><td>७२०४९८.६</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५९			**छात्रवृति बापतको रकम बढी भुक्तानी** कार्यक्रम कार्यान्यिन पुस्तिका २०७८।७९ को क्रियालाप नं ७.२.१.१ अनुसार IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङकलाइ सम्बन्धीत विद्यालयबाट कक्षागत विधार्थीको यथार्थ तथ्याङकसंग सत्यापन गराइ शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणीत गराइ सोका आधारमा विद्यालयहरुलाइ तोकिएको दररेट अनुसार छात्रवृति रकम अनुदान दिने व्यवस्था छ । नमुना छनोटको आधारमा केहि विद्यालयको IEMIS प्रविष्टीको तथ्याङक परीक्षण गर्दा जन ज्योति मा.वि. बाग्लुङपानि लाइ छात्रावृति बापत रु २४००० भुक्तानी हुनुपर्नेमा रु. २६४०० भुक्तानी भएको देखिएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम सम्बन्धीत विद्यालयबाट असूल गर्नुपर्ने रु	२,४००
६०			**विद्यालय सुधार तथा सामाजिक लेखापरीक्षण अनुदान** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका क्रियाकलाप नं २.७.११.१० मा विद्यालयहरुलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण गर्नका लागि आधारभूत विद्यालयलाई प्रतिविद्यालय रु.१०००० र माध्यमिक विद्यालयकालई प्रति विद्यालय रु.१५००० का दरले र विद्यालयहरुलाई विद्यालय सुधार योजनाका लागि माध्यामिक तहलाई रु.२०००० र आधारभूत तहलाई रु.१५००० का दरले अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेको छ । २९ वटा विद्यालयहरुलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माणको लागि रु ४८०००० र २९ वटा विद्यालयलाई सामाजिक लेखापरीक्षणको लागि रु.३३५००० निकासा भएकोमा लेखापरीक्षणको क्रममा विद्यालय सुधार योजना र सामाजिक लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन पेश नभएकाले प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु	८१५,०००

सि.नं	बिधालयको नाम	बिधालय सुधार योजना	लेखापरीक्षण
१	जन ज्योति मा.वि. बाग्लुङपानी	२००००	१५०००
२	शारदा मा.वि. मालिङ	२००००	१५०००
३	घले उत्तरकन्या मा.वि. वगुम	२००००	१५०००
४	त्रिभुवन विधाश्रम मा.वि. भुजुङ	२००००	१५०००
५	हिमालय मा.वि. सिङदी	२००००	१५०००
६	बुद्धोदय मा.वि. गिलुङ	२००००	१५०००
7	वनस्थलि मा.वि. चरागाँउ	२००००	१५०००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>8</td><td>पासगाँउ ठाँटि मा.वि. पासगाँउ</td><td>२००००</td><td>१५०००</td></tr>
<tr><td>9</td><td>सुर्योदय मा.वि. घाम्राङ</td><td>२००००</td><td>१५०००</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>बिधा मन्दिर मा.वि सुम्ले</td><td>२००००</td><td>१५०००</td></tr>
<tr><td>११</td><td>सुरेन्द्र प्रा.वि नजरे</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>१२</td><td>लोकवाला प्रा.वि सस्मो</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>१३</td><td>शैल मन्दिर प्रा.वि शैलुङ</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>१४</td><td>कृष्ण प्रा.वि. पुल्म्रो</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>१५</td><td>घले उत्तरकन्या प्रा.वि. घलेगाउ</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>१६</td><td>रामोदय प्रा.वि. वगुम</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>१७</td><td>कमा प्रा.वि. भुजुङ</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>१८</td><td>ज्वालादेवी प्रा.वि. छापा</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>१९</td><td>थल्जुकन्या प्रा.वि. टक्सार</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>२०</td><td>ज्योति बिन्दु प्रा.वि. गिलुङ</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>२१</td><td>लालिगुराँस प्रा.वि. केमली</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>२२</td><td>रत्न हिरक प्रा.वि. डोठको</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>२३</td><td>जन केशरि प्रा.वि. कुम्लुङ</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>२४</td><td>चन्द्रोदय प्रा.वि. घाम्राङवेशि</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>२५</td><td>शान्ति देवि प्रा.वि. घिचे</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
<tr><td>२६</td><td>ताँमु प्रा.वि. ताँमु</td><td>१५०००</td><td>१००००</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			२७ सुर्यज्योति प्रा.वि. भोजे १५००० १०००० २८ सरस्वती प्रा.वि. कपुरगाँउ १५००० १०००० २९ गौमति प्रा.वि. १५००० १०००० जम्मा ४८०००० ३३५०००	
६१			**सेनेटरी प्याड खरिद** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७८।७९ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.३ बमोजिम कक्षा ६ देखि १२ सम्मका सबै छात्राहरुलाई निशुल्क वार्षिक १० महिनाको लागि सेनेटरी प्याड वितरण गर्ने व्यवस्था गरेको छ । सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरण गर्न पालिकाले कोटेशनबाट ६४२८ प्याकेट सेनिटरीप्याड खरिद गरी गो.भौ.नं.५१।०७८।११।२ बाट रु.४२८४५० भुक्तानी गरेको छ । छात्राहरुको स्वास्थ्य तथा सरसफाईसँग जोडिएको यस्तो खरिद कार्य आर्थिक वर्षको सुरुमा गरी समयमै वितरणको व्यवस्था मिलाउनुपर्नेमा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा खरिद गरेको देखिन्छ । कक्षा ६ देखि १२ सम्मका छात्रा र ६ कक्षा भन्दा तल्लो कक्षामा माग भए बमोजिम विद्यार्थी संख्या विद्यालयसंग माग गरी सोही संख्याको आधारमा खरिद गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन । पालिकाले सेनिटरी प्याडको सुरक्षित भण्डारण गरी विद्यालयको माग अनुसार निकासा दिने, तोकिएअनुसार वितरण भए नभएको र वितरणको अभिलेख व्यवस्थित राखे नराखेको अनुगमन गर्ने र वर्षान्तमा रहेको मौज्दात यकिन गरी आगामी वर्षकोलागि आवश्यक खुद परिमाण यकिन गरी आवश्यक परिमाणमामात्र खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ। सेनेटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधी २०७६ को दफा ३१ अनुसार विद्यालयले चौमासिक रुपमा कार्यक्रम कार्यान्वयनको चौमासिक विवरण स्थानीय तह र समाजिक विकास मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेमा पठाएको देखिएन । यसतर्फ कार्यालयले ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
६२			**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीय तहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरुमा सिढि निर्माण तथा वाटो सोलिङ सिञ्चाई कुलो निर्माण लगायतका निर्माणका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष १०६ जनालाई रोजगारी उपलव्ध गराई अधिकतम १०० दिनको श्रमिकको पारिश्रमिकमा रु. ६७ लाख १० हजार खर्च गरेको छ । सामाग्री खरिद तथा व्यवस्थापनमा रु.१२ लाख ६५ हजार खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई न्युनतम ५९ दिन सम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला,	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृर्जना भएको देखिंदैन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>६३</td><td></td><td></td><td>पेश्की बाँकी
आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५२ (३) मा कार्यालयले प्रचलित कानून अनुसार दिएको पेश्की म्याद नाघेको र ननाघेको छुट्टाछुट्टै अभिलेख राख्ने तथा उपनियम ४ मा लेखापरीक्षण गर्ने निकायले फछ्यौट हुन बाँकी पेश्की रकमलाई अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा समावेश गर्दा नियमानुसार म्याद ननाघेको पेश्कीलाई वेरुजू नमानिने व्यवस्था गरेको छ।पालिकाको आर्थिक बर्षको अन्त्यसम्ममा फछ्यौट नभई बाँकी रहेको निम्नानुसारका निर्माण व्यवसायीको नाममा रहेको पेश्की रकम नियमानुसार फछ्यौंट गर्नुपर्ने देखिन्छ
<table>
<tr><td rowspan="2">गो भौ न</td><td rowspan="2">पेश्की लिने व्यक्ति/फर्म/कम्पनी</td><td rowspan="2">वापत</td><td colspan="2">आव २०७७।७८ को पेश्की बाँकी</td></tr>
<tr><td>म्याद ननाघेको</td><td>म्याद नाघेको</td></tr>
<tr><td>४४।०७८।४।१</td><td>रबिना।अविसा।विकोन जे भी</td><td>गाउँपालिका प्रशासकीय भवन निर्माण</td><td>३८१७९३२</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>३८१७९३२</td><td></td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>६४</td><td></td><td></td><td>पशुमा अनुदान
पशुसेवा तर्फ रु.६५ लाख २ हजार रकम विनियोजन भएकोमा कुल रु.४९ लाख ७० हजार रकम खर्च भएको देखिन्छ । जस अनुसार ७६.४४ प्रतिशत मात्र प्रगति भएको देखिन्छ । त्यसैगरी कृषिसेवा तर्फ रु.६० लाख २० हजार विनियोजन भएकोमा रु.५७ लाख ६ हजार अर्थात ९४.७८ प्रतिशत रकम खर्च भएको देखिन्छ । कृषि तथा पशुसेवा तर्फ देहायबमोजिमको कार्यक्रमको लागि रकम विनियोजन भएकोमा न्यून प्रगति भएको देखिन्छ । लक्ष्य अनुरुपको प्रगति हासिल गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।
<table>
<tr><td>सि नं</td><td>कार्यक्रमको नाम</td><td>विनियोजित रकम</td><td>खर्च रकम</td><td>प्रगति प्रतिशत</td></tr>
<tr><td>क</td><td>पशुसेवा तर्फः</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१</td><td>विशेष रोगका खोप कार्यक्रम र अन्य उपचार</td><td>५००००</td><td>१३१००</td><td>२६.२</td></tr>
<tr><td>२</td><td>वंगुर पाठापाठी वितरण तथा ढुवानी</td><td>२०००००</td><td>९७५००</td><td>४८.७५</td></tr>
<tr><td>३</td><td>मासु पसल सुधार</td><td>५००००</td><td>१९६००</td><td>३९.२</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>४</td><td>ढुवानी अनुदान १ दिने कुखुरा चल्ला वितरण</td><td>३००००</td><td>०</td><td>०</td></tr>
<tr><td>५</td><td>कुखुराको खोर सुधार कार्यक्रम</td><td>१२००००</td><td>०</td><td>०</td></tr>
<tr><td>६</td><td>वंगुर खोर निर्माण तथा सुधार</td><td>१०००००</td><td>५००००</td><td>५०</td></tr>
<tr><td>७</td><td>उन मिसन कार्यक्रम अन्तर्गत भेडा प्रवद्धन</td><td>१४९४०००</td><td>९०५९३६</td><td>६०.६४</td></tr>
<tr><td>ख</td><td>कृषि सेवा तर्फः</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१</td><td>वालि संरक्षण</td><td>१०००००</td><td>७००००</td><td>७०</td></tr>
<tr><td>२</td><td>तरकारी वालिको साना व्यवसायीक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम</td><td>१२०००००</td><td>९२३६४४</td><td>७६.९७</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>६५</td><td></td><td></td><td>
विनियोजित बजेट भन्दा बढी खर्च
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने, आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण खुलाउनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले आवश्यकता र खर्च गर्ने क्षमता आँकलन गरी बजेट विनियोजन गर्नुपर्छ । पछि बढी खर्च गर्नुपर्दा अन्य शिर्षकबाट रकमान्तर गरी खर्च गर्नुपर्छ । जसले शुरुमा विनियोजन भएको रकम अन्य क्षेत्रमा रकमान्तर गर्नुपर्दा शुरुको क्रियाकलापमा असर पर्ने देखिन्छ । कृषि शाखाले दिएको प्रमाणित विवरण अनुसार देहायबमोजिमको योजनामा बजेट विनियोजन भएको भन्दा बढी रकम खर्च भएको देखिएकाले बजेट भन्दा बढी खर्च रकम नियम सम्मत नदेखिएको रु.
<table>
<tr><th>सि नं</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>बजेट रकम</th><th>खर्च रकम</th><th>बढी खर्च</th></tr>
<tr><td>१</td><td>आलुको विउ खरिद (५०% अनुदानमा अगौटे)</td><td>३५००००</td><td>५२५२००</td><td>१७५२००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>आलुको विउ खरिद (५०% अनुदानमा पछौटे)</td><td>३५००००</td><td>५२५२००</td><td>१७५२००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>आधुनिक प्लाष्टिक टनेल निर्माण</td><td>१०००००</td><td>१३९८६५</td><td>३९८६५</td></tr>
<tr><td>४</td><td>पावर टिलर, कोदो र धान थ्रेसर</td><td>३५००००</td><td>५०००००</td><td>१५००००</td></tr>
<tr><td colspan="4">विनियोजन भन्दा बढी खर्च रकम</td><td>५४०२६५</td></tr>
</table>
</td><td>५४०,२६५</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>६६</td><td></td><td></td><td>

कृषि (केरा तथा कफि) अनुदान

गाँउसभाले ०७८।७९ को विभिन्न वडाहरुमा कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्दि गर्नको लागी कृषकहरुलाइ विभिन्न प्रयोजनको लागि अनुदान दिएको देखिन्छ । अनुदान दिदा लाभग्राहि छनोटको आधार उत्पादन र उत्पादकत्वमा पर्ने प्रभाव एवं लागत लाभ विश्लेषण गरि आय बृद्दि हुने क्षेत्रमा खर्च गर्नुपर्छ । अनुदान प्राप्ति गर्नुपुर्व र अनुदान प्राप्ति पश्चात आर्थिक गतिविधिमा परेको प्रभाव मापन गर्ने सुचक पालिकाले तयार गरेको छैन । उपरोक्त आधार बेगर नै देहायका लाभग्राही समुह तथा संस्थालाइ अनुदान निकासा गरेको देखियो । केराको बिरुवा १०० गोटा, चियाको बिरुवा २० वटा , कफिको बिरुवा ५० गोटा लगायतका बिरुवा राष्टिय फलफुल विकास केन्द्रद्वारा तोकिएका श्रोत बिरुवा विक्री वितरण केन्द्रबाट खरिद गरेको समेत देखिएन ।

<table>
<tr><th>भौ.नं।मिति</th><th>लाभग्राहि समुह। संस्थाको नाम</th><th>अनुदान प्रयोग</th><th>अनुदान रकम</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>१६५।०७९।३।२१</td><td>कफि, केरा तथा चिया खेती बिस्तार उपभोक्ता समिति</td><td>कफि, केरा तथा चिया खेती बिस्तार वडा नं ५</td><td>३०००००</td><td>गा.पा. र लाभग्राहि समुह बिच भएको सम्झौता बमोजिम कफि, केरा , चिया तथा फलफुलको बिरुवा खरिद गरेको बिलबिजक नदेखिएको</td></tr>
</table>

</td><td></td></tr>
<tr><td>६७</td><td></td><td></td><td>

किवी खेती

१८।२०७९।३।१२ बाट कृषि शाखाको च नं ४३ मिति २०७८।१२।४ को पत्रानुसार प्रगतिशिल एकिकृत कृषि फर्म- ६ लाई किवि खेति आवश्यक पूर्वाधार निर्माण तथा विरुवा वितरणको लागि रु २००००० भुक्तानी दिने उल्लेख गरेकोमा तमु एकिकृत कृषि तथा पशुपंक्षी फर्मलाई भुक्तानी गरेकोले असम्बन्धित फर्मलाई दिएको अनियमित भुक्तानी हुनाले साथै ६ नं वडा कार्यालयको पत्रानुसार गत बर्ष १५० किवि विरुवा रोपण गरेकोमा यस बर्ष समेत रु २ लाख वजेटलाई विभाजन नगरी विरुवा खरिद नगरी सामान खरिदको मात्र विल राखी रकम खर्च गरेको नियमित नदेखिएको रु

</td><td>२००,०००</td></tr>
<tr><td>६८</td><td></td><td></td><td>

भुक्तानीमा कर कट्टी

आय कर ऐन २०५८ बमोजिम भुक्तानीमा १.५ प्रतिशत र बहाल कर बापत १० प्रतिशत कर कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा देहयबमोजिम भौचर बाट कर कट्टी नभएको देखिएकोले कर कट्टी रकम असुल गरी बैंक दाखिला गर्नुपर्ने रु.

<table>
<tr><th>भौचर नं</th><th>विवरण</th><th>भुक्तानी रकम</th><th>कट्टी गर्नुपर्ने प्रतिशत</th><th>असुल गर्नुपर्ने रकम</th></tr>
<tr><td>३२२।०७९।३।१२</td><td>खाद्यान्त तथा विउ आलु अलैची फलफुल नर्सरी उद्योगबाट आलुको विउ ढुवानी गरेकोमा बहाल कर कट्टी नभएको</td><td>३९०००</td><td>१०</td><td>३९००</td></tr>
</table>

</td><td>३,९००</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६९			**कृषि अनुदान** पालिकाले कृषकहरुलाई उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरी आयस्तर बढाउन, कृषिमा रोजगारी श्रृजना गर्ने उद्देश्यले विभिन्न किसिमका अनुदानहरु दिएको देखिन्छ। अनुदानको प्रयोगबाट अपेक्षित उपलब्धि मापन गर्ने सूचक तयार गरी र अनुदान पूर्ण र अनुदान वितरण पश्चात जीवनस्तर देखियो। फरक मापन गर्ने सूचक तयार गरेर मात्र अनुदान दिनुपर्ने र अनुदान दिएको रकमको प्रभावकारी अनुगमन गर्नुपर्नेमा सो भए गरेको प्रतिवेदन वेगर अनुदान दिएको छ। संस्थासंग भएको सम्झौतामा ५ बर्ष सम्म संचालन गर्नुपर्ने उल्लेख गरेकोले संचालनको अवस्था रहेकोले अनुगमन प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने।	

भौ नं ।मिति	अनुदानग्राहीको नाम	उद्देश्य	अनुदानको रकम
१८।२०७९।३।१२	तमु एकिकृत कृषि तथा पशुपंक्षी फार्म	किवि खेती आवश्यक पूर्वाधारको तथा वितरण	२०००००
१९।२०७९।३।१३	मोनिका कृषि तथा पशुपंक्षी पालन	बाखा खोर निर्माण तथा सुधार	१०००००
२०।२०७९।३।१४	ऐ टु जेड कृषि एण्ड सप्लायर्स	कोदो तथा मकै चुट्ने मेशिन	५०००००
२१।२०७९।३।२०	भुजुङ लोकल कुखुरा फर्म	कुखुरा फर्म निर्माण	१०००००
२३।२०७९।३।२०	कञ्चन एकिकृत कृषि फर्म	कुखुराको खोर निर्माण	१०००००
२४।२०७९।३।२०	एस एस एकिकृत तथा पशुपालन कृषि फर्म	पशुपालन कार्यक्रम	१०००००
२५।२०७९।३।२१	गंगा कुखुरा पालन समुह	कुखुरा पालन	९८०००
२६।२०७९।३।२१	नमुना कृषि तथा पशु फर्म	बाखा खोर निर्माण तथा सुधार	१०००००
२७।२०७९।३।२२	बहुउद्देश्यिय कृषि तथा पशुपक्षी फर्म	बाखापालन खोर निर्माण तथा सुधार	८७५५०
जम्मा			१३८५५५०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
७०			**१५ वेडको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र (अस्पताल) निर्माण** ठे.नं ८।०७७।०७८ गाँउपालिकाको गिलुङमा १५ वेडको आधारभूत अस्पताल भवन निर्माण गर्नका लागि कन्टिन्जेन्सी बाहेक मू अ कर र प्रोभिजनल सम समेत रु २०३३११६६२।०७ को लागत अनुमान स्वीकृत गरेको देखियो। उक्त कार्य वोलपत्रको माध्यमद्वारा छनौट गरेको T.D.R जयवागेश्वरी माता जे भी को सबैभन्दा घटी वाला वोलपत्र मू अ कर सहित रु १३३०३२३२७।६७ (३४.५७ प्रतिशत घटी) को	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			वोलपत्र मिति २०७८।४।२७ को निर्णयले स्वीकृत गरेको देखिन्छ।सम्झौता मितिले २४ महिना सम्ममा काम सम्पन्न गर्नुपर्ने गरी निर्माण व्यवसायी संग भाद्र १०, २०७८ मा सम्झौता गरेको देखिन्छ।	
७१			**काम सुरु नगरेको** निर्माण व्यवसायीले पेश गरेको निर्माण कार्यतालिका अनुसार हालसम्म अर्थात २०२२ सेप्टेम्बर सम्म साईड क्लियरेन्स, फाउण्डेशन, ग्राउण्ड फ्लोर स्ल्याव, फष्ट फ्लोर स्ल्याव, सेकेण्ड फ्लोर स्ल्याव, इट्टाको गारोको काम, इलेक्ट्रीसिटी वाइरीङ, सेनिटरी कार्य, प्लास्टर झ्याल ढोकाको काम, टायल, पेन्ट, आलमुनियम काम लगायतका विभिन्न कार्य गरी सक्ने गरी कार्य तालिका पेश गरेको छ । निर्माण व्यावसायीले कार्यतालिका बमोजिम कार्य नगरेकोले काम शुरु गर्न निर्देशन दिइ २०७९।४।२९ मा निर्माण व्यावसायीलाइ पत्र लेखेको र यस भन्दा अगाडी ३ पटक कार्य सन्चालन गर्न पत्र लेखेको भएतापनी कार्य सुचारु गरेको देखिएन । भौ. नं मिति २०७८।८।५ मा निर्माण व्यावसायी टि.डि.आर. जयबागेश्वरी माता जे.भि लाइ मोविलाइजेशन बापत रु ११७००००० भुक्तानी गरेको देखिन्छ । उक्त पेश्की जमानतको म्याद २०७९।५।२४ सम्म मात्र रहेकोले उक्त पेश्की रकम जोखिममुक्त गराई पेश्की जमानतको म्याद थप गराइ एवं पेश्की भुक्तानी रकम कार्यालयले सुरक्षीत गर्दै आवश्यक निर्णय सहित कार्य गराउनु पर्दछ ।	
७२			**हात्तीपाइले रोग विरुद्धको औषधी सेवन कार्यक्रम** स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयवाट जारी भएको आर्थीक वर्ष २०७७।७८ मा शर्शत अनुदानतर्फ स्थानीय तहवाट कार्यान्वयन गरीने स्वास्थ्य तथा जनसंख्य सम्वन्धी कार्यक्रमहरुको लागी सञ्चालन मार्गदर्शनको इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको क्रियाकलाप नं २.७.२२.७० को कार्यक्रम नं (ट) मा पालिका स्तरमा प्रतिस्वास्थ्यकर्मी प्रतिदिन १४० जना जनसंख्यालाई औषधी सेवन गराउने र सोही अनुपातमा स्वास्थ्य स्वयंसेविका समेत परिचालन हुने गरी वजेट व्यवस्थापन गरिएकोमा पालिकाभित्र ६६७४ जनसंख्यालाई औषधी सेवन गराउन नर्म्स अनुसार ४८ जना स्वास्थ्यकर्मी र सोही अनुपातमा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका परिचालन गर्नुपर्नेमा बढी संख्यामा स्वास्थ्यकर्मी र महिला स्वयंमसेविका परिचालन गरी रु.६००।०० का दरले भुक्तानी गरिएकोले ८५ जना महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको रु.६०० को दरले खाजा तथा भत्ताको रकम वितरण गर्दा वढी भुक्तानी भएको रकम असूल गर्नुपर्ने रु	२२,९६२
७३			**औषधी खरिद** पालिकाले यस वर्ष विभिन्न फार्मेसीबाट रु.८९३९४५ को औषधी सोझै खरिद गरेको छ ।पालिकाले औषधि आपुर्तक फर्मबाट आपुर्ती हुने औषधि डब्लु.एच.ओ. सटिफाइड हुनुपर्ने तथा आपूर्ति हुने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं., म्याद समाप्त मिति तथा यो औषधि बिक्रिको लागी होइन लेखेको हुनुपर्ने उल्लेख छ । भौचरसँग सलँग्न फाँटवारी परीक्षण गर्दा उपर्युक्त प्रमाण समावेश भएको देखिएन । साथै आपुर्ती भएका	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनु अघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए नभएको, औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्वन्धित विषय विज्ञवाट मुचुल्का उठाई राखे नगरेको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्वन्धमा एकिन गर्न सकिएन ।यस तर्फ पालिकाको ध्यान जानुपर्ने देखियो ।	
७४			**सामाजिक सुरक्षातर्फ** नमुनाको रुपमा यस गाँउपालिकाको वडा नं २, वडा नं ४ र वडा नं ९ को सामाजिक सुरक्षा वितरणको परीक्षण गर्दा कुनै कुनै मृतकको लगत कट्टा मृत्यु भएको दिनदेखी नै नभई मृत्यु दर्ता गर्न आएको दिनमा भएको देखिन्छ (२/४ दिनको फरक परेको)। सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७६ को नियम १३ वमोजिम सामाजिक सुरक्षा पाउने व्यक्तिको मृत्यु भएमा उक्त लाभग्राहीलाई भत्ता पाउने सूचीबाट हटाई मृत्यु भएको दिनदेखी भत्ता दिन रोक्नुपर्ने बिषयलाई पालिकाले थप व्यवस्थित बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।	